

Novos datos de Briozoos en Galicia (NW España)

New data on Galician Bryozoa (NW Spain)

*OSCAR REVERTER-GIL¹, JAVIER SOUTO^{2,3}, JUAN E. TRIGO⁴

¹Museo de Historia Natural da Universidade de Santiago de Compostela,
Parque Vista Alegre s/n, 15705 Santiago de Compostela, Spain.

²Institut für Paläontologie, Fakultät für Geowissenschaften, Geographie und Astronomie,
Geozentrum, Universität Wien, Althanstrasse 14, 1090, Wien, Austria.

³Departamento de Zooloxía, Xenética e Antropoloxía Física, Facultade de Biología,
Universidade de Santiago de Compostela, 15782 Santiago de Compostela, Spain.

⁴Grupo de Estudo do Medio Mariño (GEMM). Porto deportivo s/n.
Santa Uxía de Riveira, A Coruña, Spain.

*oscar.reverter@usc.es; javier.souto-derungs@univie.ac.at; jettrigo@yahoo.es

(Recibido: 20/11/2018; Aceptado: 01/02/2019; Publicado on-line: 21/02/2019)

Resume

No presente traballo inclúense os resultados do estudo de material recolectado en 68 localidades situadas ao longo de toda a costa galega (NW España), en profundidades que abranguen dende o intermareal ata os 249 m. Inclúense novos datos relevantes para un total de 54 especies. Ampliase o límite batimétrico inferior para 33 especies na costa galega. Certas especies, pouco citadas ata agora, como *Chaperiopsis annulus*, *Cribrilaria venusta*, *Omalosecosa ramulosa*, *Pentapora foliacea*, *Reteporella beaniana*, *Smittoidea reticulata* ou *Turbicellepora cantabra*, resultan ser relativamente frecuentes ao longo de todo o noso litoral, pero en augas máis profundas que as prospectadas ata agora. Preséntanse ademáis novos datos de 21 especies antes descoñecidas na costa da Morte, sete na ría de Muros, e seis na ría de Arousa e no cabo Prior. É de destacar o número de especies atopadas por primeira vez no “Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia”, con 12 especies novas nas illas Cíes e catro na illa de Ons. Ademáis, descríbese a presenza de dúas avicularias simétricas nalgúns zooides de *Bugulina turbinata*, carácter non coñecido ata agora no xénero *Bugulina*.

Palabras clave: diversidade, bioxeografía, península ibérica, Atlántico nororiental.

Abstract

In the present work the results of the study of material collected in 68 localities along the Galician coast (NW Spain), from the intertidal to 249 m depth, are included. New relevant data are presented for a total of 54 species. The bathymetric range for 33 species on the Galician coast is extended. Several species, little mentioned so far, such as *Chaperiopsis annulus*, *Cribrilaria venusta*, *Omalosecosa ramulosa*, *Pentapora foliacea*, *Reteporella beaniana*, *Smittoidea reticulata* or *Turbicellepora cantabra*, turn out to be relatively frequent along our entire coastline, but in deeper waters than those prospected until now. New data are also presented for 21 previously unknown species in the Costa da Morte, seven for the ría de Muros, and six in the ría de Arousa and Cape Prior. It is also worth noting the number of species found for the first time in the “Maritime-Terrestrial National Park of the Atlantic Islands of Galicia”, with 12 previously unknown species on the Cíes Islands and four on the Ons Island. In addition, the presence of two symmetrical avicularia in some zooids of *Bugulina turbinata*, a character not known so far in the genus *Bugulina*, is described.

Keywords: diversity, biogeography, Iberian Peninsula, NE Atlantic.

INTRODUCCIÓN

Os briozoos son organismos bentónicos, que viven principalmente asociados a substratos duros, e distribuídos en todo tipo de habitats mariños. En Galicia, os estudos sobre a fauna briozoolóxica comezan coa publicación realizada por JULLIEN (1882, 1883) dos resultados da campaña realizada polo buque de investigación “Travailleur” preto das nosas costas, unha data moi tardía se a comparamos coa longa tradición briozoolóxica en outras áreas de Europa, como as illas británicas. Aínda máis, os primeiros datos sobre briozoos intermareales non apareceron ata ben entrado o século vinte, cando BARROSO (1923) publicou os resultados do estudo de material recolectado en Marín (ría de Pontevedra). A segunda contribución neste senso tivo que agardar aínda 50 anos, cando CARRADA (1973) publicou algúns datos sobre a ría de Vigo. Non obstante, dende os anos 80 sucedeu unha serie continuada de traballos que permitiron aumentar o noso coñecemento da fauna briozoolóxica galega e a publicación, 20 anos máis tarde, dun inventario comentado (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001) que recopilaba datos sobre máis de 260 especies. Isto converteu a Galicia na zona máis diversa das augas ibéricas, en canto aos briozoos se refire, e unha das zonas mellor coñecidas de Europa. Cómpre tamén mencionar a importancia do grupo no bentos galego, xa que a diversidade briozoolóxica nalgúns rías (por exemplo, a ría de Ferrol con 143 especies coñecidas ou a de Vigo con 122 especies), convérteas nas rexións coñecidas con maior número de especies por área de todo o Atlántico.

O derradeiro catálogo ata a data (REVERTER-GIL & SOUTO, 2017) inclúe, despois dalgunhas correccións e adicións, 266 especies. Pero o inventario dos briozoos de Galicia non está aínda completo, xa que dende a compilación dese catálogo fóronse acumulando novos datos inéditos, recopilados durante diversos estudos realizados ao longo de toda a costa galega, dende a zona intermareal ata 249 m de profundidade, e que en conxunto supoñen novos datos para unha centena de especies. Moi recentemente, un novo artigo recolle información de 11 especies non coñecidas anteriormente na costa galega, ademais dunha especie nova para a ciencia (REVERTER-GIL *et al.*, en prensa). No presente traballo incluímos novos datos relevantes para outras 54 especies.

MATERIAL E MÉTODOS

As mostras estudadas no presente traballo foron recollidas en 68 localidades situadas ao longo de toda a costa galega (NW España), en profundidades que abranguen dende o intermareal ata os 249 m (Figura 1; Táboa I).

Nas localidades 5, 39a e 42d as mostras foron recollidas no intermareal sobre diversos substratos naturais. O material foi inicialmente conservado en alcol ou en seco.

En augas someras o material foi recolectado mediante mergullos con escafandra autónoma (localidades 3a-d, 4a-i, 7, 40b, 42a-c e 42e-h) ou mediante a realización de dragados durante campañas de mostraxe das rías galegas (localidades 40a, 40c-d). Ó igual que para o material intermareal, as mostras foron inicialmente conservadas en alcol ou en seco.

No resto das localidades (1, 2, 6, 8-38, 39b-e, 41a-b e 43) o material foi recolectado durante actividades pesqueiras, fundamentalmente mediante nasas e redes de arrastre, realizadas por barcos de pesca de baixura. Durante o uso destas técnicas de pesca, rochas, cunchas e corais, entre outros substratos comúns para a fixación de organismos bentónicos como os briozoos, son recollidos accidentalmente. Estas mostras foron conservadas en seco.

O material foi separado e examinado no laboratorio mediante estereomicroscopios. Parte dos espécimes conservados en seco e algúns dos exemplares conservados inicialmente en alcol foron limpados e secados para o seu estudo mediante microscopía electrónica (SEM). Na Universidade de Viena empregouse un SEM FEI Inspect S50, e na de Santiago de Compostela un SEM Zeiss EVO LS15. As fotografías foron tomadas sobre material sen metalizar empregando para elo o detector de electróns retrodispersados, configurando a cámara de mostras en baixo vacío. Tamén se realizaron fotografías ópticas cunha cámara Nikon D90.

Gran parte do novo material recolectado durante o presente traballo foi depositado no Museo de Historia Natural da Universidade de Santiago de Compostela (MHNUSC-Bry). Na sección de material examinado de cada especie indícase o número de rexisto para cada unha destas mostras.

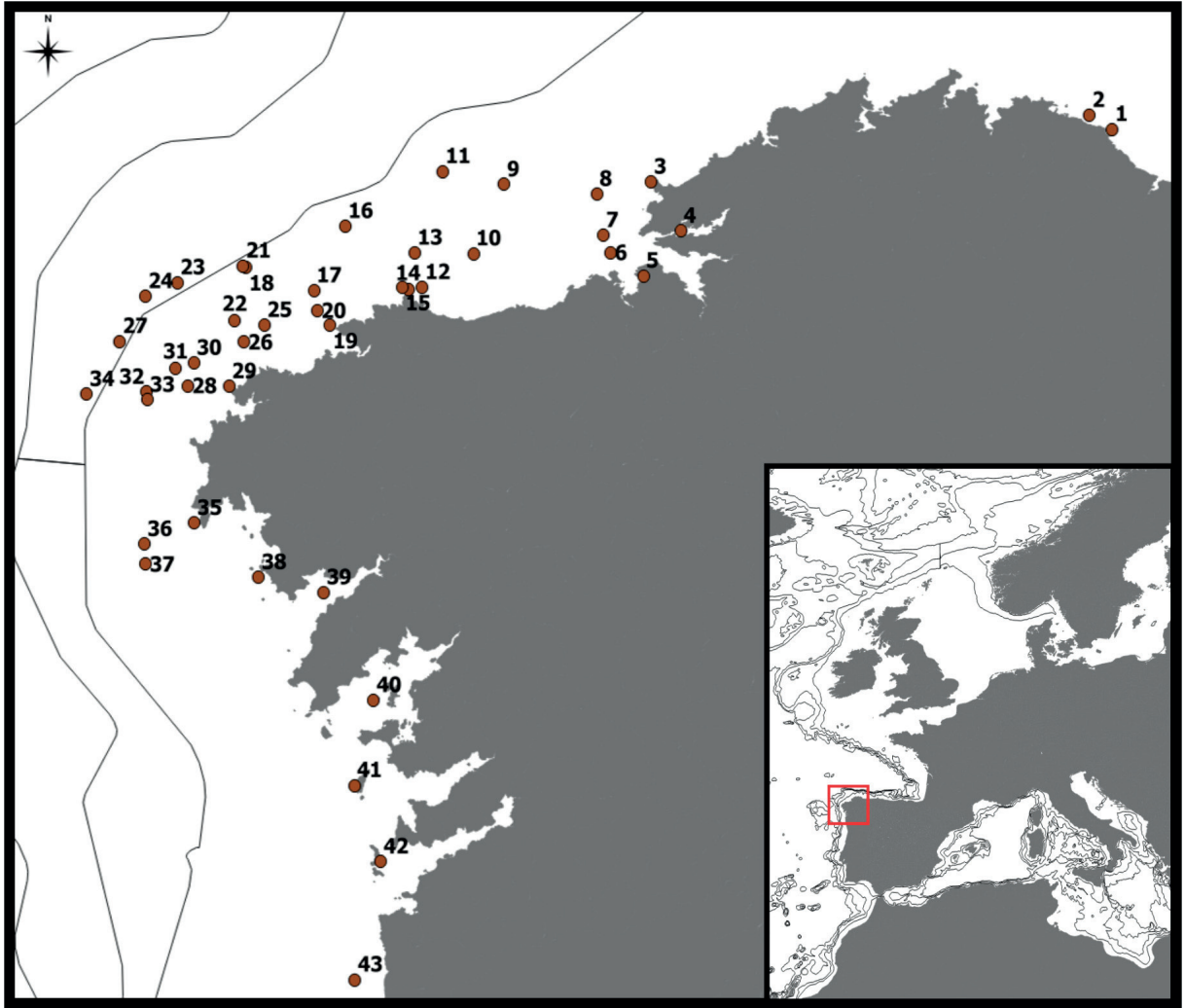

Figura 1. Puntos de mostraxe en augas galegas no presente traballo. Ver tamén a Táboa I.
Figure 1. Sampling localities in Galician waters. See also Table I.

Táboa I. Localidades de mostraxe en Galicia (ver tamén Figura 1). (EFP: E. Fernández-Pulpeiro; JET: Juan E. Trigo; JLR: J.L. Redondo; JS: J. Souto; ORG: O. Reverter-Gil).

Table I. Sampling localities in Galicia (see also Figure 1). (EFP: E. Fernández-Pulpeiro; JET: Juan E. Trigo; JLR: J.L. Redondo; JS: J. Souto; ORG: O. Reverter-Gil).

Nº	Localidade	N	W	Prof.	Data	Col./Identf.
1	Burela	43.67028°	07.34194°	7	14/02/2003	JET/ORG
2	Cervo	43.69806°	07.39083°	68	13/12/2002	JET/ORG
3a	Prior: O Porto	43.56000°	08.30300°	10	04/05/2003	JS
3b	Prior: Sta. Comba	43.55930°	08.28010°	4-8	03/07/2011	JS
3c	Prior: A Cova	43.56006°	08.31672°	17	08/08/2009	JS
3d	Prior: A Cova	43.56006°	08.31672°	15	16/08/2010	JS
4a	Ría de Ferrol: Pieiro	43.45890°	08.35202°	52	15/08/2010	JS
4b	Ría de Ferrol: O Zorrón	43.45500°	08.34740°	30	08/05/2010	JS
4c	Ría de Ferrol: porto exterior	43.45388	08.33146	20-34	26/07/2009	JS
4d	Ría de Ferrol: Fornelos	43.46700°	08.31300°	15	05/04/2017	JS
4e	Ría de Ferrol: San Cristovo	43.46498°	08.30522	15	Varias	JS
4f	Ría de Ferrol: Cetárea Vella	43.45592°	08.29939°	4-8	Varias	JS
4g	Ría de Ferrol: San Martiño	43.46094	08.28431	16-32	05/08/2018	JS

Táboa I (continuación)

4h	Ría de Ferrol: San Felipe	43.46500	08.27979	18-24	09/08/2018	JS
4i	Ría de Ferrol: punta Piteira	43.46454	08.26164	16	19/05/2016	JS
5	Ría de A Coruña: praia de Mera	43.37972°	08.33833°	0	2009	JS
6		43.42583°	08.40750°	63	02/03/2002	JET/ORG
7	As Laixiñas	43.46005°	08.42348°	40	31/07/2011	JS
8		43.54167°	08.43722°	94	10/01/2003	JET/ORG
9		43.56056°	08.63361°	147	12/04/2003	JET/ORG
10		43.42389°	08.69917°	115	08/01/2003	JET/ORG
11		43.58667°	08.76417°	166	29/01/2002	JET/ORG
12		43.35694°	08.80750°	51	26/05/2001	JET/ORG
13		43.42528°	08.82361°	119	16/11/2001	JET/ORG
14	Malpica	43.35222°	08.83778°	25	02/06/2002	JET/ORG
15	Malpica	43.35750°	08.84944°	9	18/06/2005	JET/ORG
16		43.47806°	08.97083°	172	23/11/2002	JET/ORG
17		43.35056°	09.03778°	130	31/01/2005	JET/ORG
18		43.39667°	09.18139°	186	02/11/2003	JET/ORG
19	O Roncudo	43.28194°	09.00333°	12	20/04/2002	JET/ORG
20		43.31083°	09.03083°	100	31/12/2002	JET/ORG
21		43.39944°	09.18833°	190	18/09/2005	JET/ORG
22		43.29139°	09.20667°	143	06/11/2004	JET/ORG
23		43.36639°	09.32778°	223	29/01/2002	JET/ORG
24		43.33917°	09.39556°	249	14/01/2003	JET/ORG
25		43.28194°	09.14333°	95	14/01/2003	JET/ORG
26		43.24833°	09.18639°	69	31/12/2002	JET/ORG
27		43.25000°	09.45000°	220	27/09/2002	JET/ORG
28		43.16200	09.30528°	117	05/06/2005	JET/ORG
29	Cabo Vilán	43.16056°	09.21833°	14	30/01/2005	JET/ORG
30		43.20694°	09.29278°	132	11/11/2000	JET/ORG
31		43.19694°	09.33194°	149	24/11/2002	JET/ORG
32		43.14917°	09.39278°	95	05/01/2004	JET/ORG
33		43.13361°	09.39222°	150	18/01/2004	JET/ORG
34		43.14500	09.35361°	133	14/01/2003	JET/ORG
35	Fisterra	42.88972°	09.29194°	14	30/06/2002	JET/ORG
36		42.84778°	09.39750°	152	08/12/2002	JET/ORG
37		42.80833°	09.39500°	128	05/1997	JLR/ORG
38	Lira	42.78222°	09.15500°	7	02/04/2005	JET/ORG
39a	Ría de Muros: praia de San Francisco	42.75778°	09.07472°	0	07/2008	ORG
39b	Ría de Muros: Portosin	42.74722°	08.99111°	20	28/03/2005	JET/ORG
39c	Ría de Muros: Portosin	42.71250°	09.05194°	47	22/06/2006	JET/ORG
39d	Ría de Muros: Porto do Son	42.72194°	09.03500°	16	08/03/2002	JET/ORG
39e	Ría de Muros: Porto do Son	42.68528°	09.10306°	44	22/03/2002	JET/ORG
40a	Ría de Arousa: cabo de Cruz	42.60167°	08.88333°	23	1978	EFP
40b	Ría de Arousa: Cambados	42.51111°	08.84544°	6	23/06/2011	JS
40c	Ría de Arousa: O Grove	42.49167°	08.90833°	15	11/1978	EFP/ORG
40d	Ría de Arousa: O Grove	42.47222°	08.95972°	10	1978	EFP
41a	Ons	42.40722°	08.97028°	51	05/04/2005	JET/ORG
41b	Ons	42.34083°	09.08972	125	07/02/2005	JET/ORG
42a	Illas Cíes: furna de Monteagudo	42.24251°	08.90189°	11	22/08/2012	JS/ORG
42b	Illas Cíes: leste illa de Monteagudo	42.23871°	08.89948°	6	22/08/2012	JS/ORG
42c	Illas Cíes: praia das Margaridas	42.23532°	08.89827°	5	22/08/2012	JS/ORG
42d	Illas Cíes: praia de Figueiras	42.23028°	08.89944°	0	08/2008	ORG
42e	Illas Cíes: punta Muxieiro	42.22883°	08.89511°	6	22/08/2012	JS/ORG
42f	Illas Cíes: sureste illa do Faro	42.21431°	08.90442°	8	22/08/2012	JS/ORG
42g	Illas Cíes: sur illa do Faro	42.21149°	08.90566°	12	23/08/2012	JS/ORG
42h	Illas Cíes: norte illa San Martiño	42.20450°	08.90696°	5	23/08/2012	JS/ORG
43	Oia	41.98472°	08.95056°	69	21/03/2005	JET/ORG

RESULTADOS

Phylum BRYOZOA Ehrenberg, 1831
 Clase STENOLAEMATA Borg, 1926
 Orde CYCLOSTOMATIDA Busk, 1852
 Familia TUBULIPORIDAE Johnston, 1838

Tubulipora liliacea (Pallas, 1766)

(Fig. 2A)

Millepora liliacea Pallas, 1766: 248.

Tubulipora liliacea: Harmelin, 1976: 171, lám. 29, figs 5-10; Hayward & Ryland, 1985: 74, fig. 24.

Material examinado:

Loc. 11: varias colonias xuvenís sobre *Turbicellepora cantabra* (Barroso, 1919) (43.58667°N 08.76417°W, 166 m; MHNUSC-Bry 524).

Loc. 40c: unha colonia sobre unha cuncha plana de vieira (ría de Arousa: O Grove, 42.49167°N 08.90833°W, 15 m; MHNUSC-Bry 637).

Loc. 42d: colonias sobre algas (illas Cíes: praia de Figueiras, 42.23028°N 08.89944°W, intermareal; MHNUSC-Bry 605).

Loc. 42e: colonias sobre algas e cunchas (illas Cíes: punta Muxieiro, 42.22883°N 08.89511°W, 6 m; MHNUSC-Bry 604).

Loc. 42f: varias colonias (illas Cíes: Sureste illa do Faro, 42.21431°N 08.90442°W, 8 m; MHNUSC-Bry 597; Fig. 2A).

Loc. 42h varias colonias (illas Cíes: Norte illa de San Martiño, 42.20450°N 08.90696°W, 5 m; MHNUSC-Bry 611).

Comentarios: *Tubulipora liliacea* semella ser unha especie amplamente distribuída no Atlántico nororiental e no Mediterráneo (HAYWARD & RYLAND, 1985). En Galicia *T. liliacea* foi previamente recollida, case sempre sobre algas, na costa de Lugo; na ría de Ferrol, dende a zona intermareal ata os 20 m de profundidade; e na ría de Vigo, tamén dende a zona intermareal ata os 14 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001; SOTO GARCÍA *et al.*, 2002). As sinalizacións incluídas no presente traballo son as primeiras para a costa da Morte, a ría de Arousa e as illas Cíes.

Familia PLAGIOECIIDAE Canu, 1918

Plagioecia sarniensis (Norman, 1864)

Diastopora sarniensis Norman, 1864: 89, lám. 11, figs 4-6.

Plagioecia sarniensis: Harmelin, 1976: 136, lám. 9, fig. 3; lám. 20, figs 6-11; Hayward & Ryland, 1985: 100, fig. 34.

Material examinado:

Loc. 9: sobre esqueletos de *Porella compressa* (J. Sowerby, 1805) e de *Reteporella* sp. (43.56056°N 08.63361°W, 147 m; MHNUSC-Bry 576).

Loc. 11: colonias con gonozoides sobre *Reteporella* sp. (43.58667°N 08.76417°W, 166 m).

Loc. 13: sobre *Pentapora foliacea* (Ellis & Solander, 1786) (43.42528°N 08.82361°W, 119 m; MHNUSC-Bry 482, 587).

Loc. 14: sobre coral (Malpica: 43.35222°N 08.83778°W, 25 m).

Loc. 20: sobre esqueleto de *P. compressa* (43.31083°N 09.03083°W, 100 m).

Loc. 24: colonia sobre caparazón de ourizo morto (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 589).

Loc. 34: varias colonias con gonozoides (43.14500°N 09.35361°W, 133 m; MHNUSC-Bry 488, 582).

Loc. 39d: colonias sobre *P. compressa* (ría Muros: Porto do Son, 42.72194°N 09.03500°W, 16 m; MHNUSC-Bry 547).

Loc. 41b: unha colonia sobre cuncha (Ons, 42.34083°N 09.08972°W, 125 m; MHNUSC-Bry 584).

Comentarios: *Plagioecia sarniensis* semella estar amplamente distribuída no Atlántico oriental, dende as illas británicas ata Angola, e tamén no Mediterráneo (HAYWARD & RYLAND, 1985). En Galicia foi recollida previamente nas rías de Ferrol, Arousa, Pontevedra e Vigo, así como ao norte das nosas costas a 300 m de profundidade, e preto de Fisterra a 128 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As presentes sinalizacións son as primeiras de *P. sarniensis* na costa da Morte, na ría de Muros e na illa de Ons.

Diplosolen obelium (Johnston, 1838)

(Fig. 2B)

Tubulipora obelia Johnston, 1838: 269, lám. 38, figs 7-8.*Diplosolen obelium*: Harmelin, 1976: 143, lám. 9, figs 5-7; lám. 22, figs 4-8; lám. 23, figs 1-3.*Diplosolen obelia*: Hayward & Ryland, 1985: 102, fig. 35.

Material examinado:

Loc. 9: unha colonia sobre esqueleto de *Re-teporella* sp. (43.56056°N 08.63361°W, 147 m).**Loc. 13:** sobre *P. foliacea* (43.42528°N 08.82361°W, 119 m; MHNUSC-Bry 482).**Loc. 14:** sobre esqueleto de *P. compressa* (Malpica: 43.35222°N 08.83778°W, 25 m; MHNUSC-Bry 544).**Loc. 18:** sobre esqueleto de *P. compressa* (43.39667°N 09.18139°W, 186 m; MHNUSC-Bry 545).**Loc. 20:** sobre esqueleto de *P. compressa* (43.31083°N 09.03083°W, 100 m).**Loc. 21:** sobre coral (43.39944°N 09.18833°W, 190 m; MHNUSC-Bry 568; Fig. 2B).**Loc. 22:** sobre *P. compressa* e sobre corais (43.29139°N 09.20667°W, 143 m; MHNUSC-Bry 508, 542, 588).**Loc. 24:** sobre caparazón de ourizo (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 571).**Loc. 25:** sobre esqueleto de *P. compressa* (43.28194°N 09.14333°W, 95 m).**Loc. 27:** colonias sobre coral (43.25000°N 09.45000°W, 220 m; MHNUSC-Bry 516).**Loc. 34:** unha pequena colonia sobre *P. foliacea* (43.14500°N 09.35361°W, 133 m; MHNUSC-Bry 488).**Loc. 39d:** colonias sobre coral (ría Muros: Porto do Son, 42.72194°N 09.03500°W, 16 m; MHNUSC-Bry 578).

Comentarios: *Diplosolen obelium* está amplamente distribuída no Atlántico nororiental, dende o mar de Barents ao noroeste de África, e tamén no Mediterráneo (HAYWARD & RYLAND, 1985). En Galicia esta especie só foi recolectada previamente dúas veces: na boca da ría de Ferrol a 45 m de profundidade e preto de Fisterra a 128 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As sinalizacións incluídas aquí

atópanse precisamente entre esas dúas localidades. Ademáis, *D. obelium* cítase aquí por primeira vez na ría de Muros.

Familia CRISIIDAE Johnston, 1847

Filicrisia geniculata (Milne-Edwards, 1838)*Crisia geniculata* Milne-Edwards, 1838: 197.*Filicrisia geniculata*: Hayward & Ryland, 1985: 40, fig. 9.

Material examinado:

Loc. 3b: varias colonias xuvenís en ambiente esciáfilo (Prior: Sta. Comba, 43.55930°N 08.28010°W, 4 m).**Loc. 42a:** varias colonias (illas Cíes: furna de Monteagudo, 42.24251°N 08.90189°W, 11 m).**Loc. 42b:** colonias con gonozoides sobre algas (illas Cíes: leste illa de Monteagudo, 42.23871°N 08.89948°W, 6 m; MHNUSC-Bry 624).**Loc. 42c:** colonias con gonozoides (illas Cíes: praia das Margaridas, 42.23532°N 08.89827°W, 5 m).**Loc. 42e:** colonias con gonozoides sobre cunchas (illas Cíes: punta Muxieiro, 42.22883°N 08.89511°W, 6 m; MHNUSC-Bry 604).

Comentarios: *Filicrisia geniculata* é unha especie boreal, sinalada no Atlántico nororiental dende o Ártico ata o norte de África e tamén no Mediterráneo (HAYWARD & RYLAND, 1985). En Galicia foi recollida en diferentes localidades ao longo de case toda a costa, dende a ría de Ribadeo ata a de Vigo (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001), pero ata o de agora aínda non fora recollida nin en Prior nin nas illas Cíes.

Clase GYNMOLAEMATA Allman, 1856

Orde CHEILOSTOMATIDA Busk, 1852

Suborde INOVICELLINA Jullien, 1888

Familia AETEIDAE Smitt, 1868

Aetea anguina (Linnaeus, 1758)*Sertularia anguina* Linnaeus, 1758: 816.*Aetea anguina*: Hayward & Ryland, 1998: 100, fig. 16.

Material examinado:

Loc. 42a: varias colonias sobre algas (illas Cíes: furna de Monteagudo, 42.24251°N 08.90189°W, 11 m; MHNUSC-Bry 621, 632).

Loc. 42b: varias colonias sobre algas (illas Cíes: leste illa de Monteagudo, 42.23871°N 08.89948°W, 6 m; MHNUSC-Bry 629).

Comentarios: *Aetea anguina* está considerada como unha especie de ampla distribución, que semella estar presente en todos os mares tropicales e temperados (HAYWARD & RYLAND, 1998). En augas ibéricas foi recollida en toda a costa, tanto atlántica como mediterránea. En Galicia existen citas previas de *A. anguina* en case que todo o litoral, dende a ría de Ribadeo ata a de Vigo (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001), pero nunca fora citada anteriormente nas illas Cíes.

Suborde MALACOSTEGINA Levinsen, 1902
Familia ELECTRIDAE d'Orbigny, 1851

Electra verticillata (Ellis & Solander, 1786)

Flustra verticillata Ellis & Solander, 1786: 15.

Electra verticillata: Nikulina *et al.*, 2013: 225, figs 15.1, 15.3, 15.4.

Material examinado:

Loc. 5: numerosas colonias sobre algas (ría de A Coruña: praia de Mera, 43.37972°N 08.33833°W, intermareal; MHNUSC-Bry 256).

Comentarios: A identidade desta especie foi obxecto de controversia, xa que algúns autores a consideraban simplemente como unha forma de crecemento de *Electra pilosa* (Linnaeus, 1767). Recentemente, NIKULINA *et al.* (2013) demostraron a validez de *E. verticillata*, especie que distribúese no Atlántico nororiental dende o canal da Mancha ata as costas ibéricas, así como na costa de África, alcanzando incluso o golfo de Guinea e quizais Sudáfrica. Está tamén presente no Mediterráneo occidental. En augas ibéricas foi recollida en varias localidades atlánticas e mediterráneas. En Galicia esta especie foi citada previamente da costa de Lugo, Corrubedo e na ría de Vigo (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). A presente sinalización é a primeira de *E. verticillata* na ría de A Coruña.

Suborde FLUSTRINA Smitt, 1868

Familia CALLOPORIDAE Norman, 1903

Callopora dumerilii (Audouin, 1826)

Flustra dumerilii Audouin, 1826: 240.

Callopora dumerilii: Hayward & Ryland, 1998: 160, figs 40, 42B.

Material examinado:

Loc. 13: colonia ovicelada sobre anaco de *P. foliacea* (43.42528°N 08.82361°W, 119 m; MHNUSC-Bry 587).

Loc. 16: pequenas colonias oviceladas sobre caparazón de ourizo e sobre *Reteporella* sp. (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 575).

Loc. 21: colonia ovicelada sobre coral (43.39944°N 09.18833°W, 190 m).

Loc. 22: unha pequena colonia sobre coral morto (43.29139°N 09.20667°W, 143 m).

Loc. 24: colonias oviceladas sobre caparazón de ourizo morto e sobre cuncha, (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 507, 589).

Loc. 34: unha colonia ovicelada sobre *P. foliacea* (43.14500°N 09.35361°W, 133 m).

Loc. 37: varias colonias oviceladas sobre un óso de cetáceo (42.80833°N 09.39500°W, 128 m; MHNUSC-Bry 410).

Loc. 41b: unha colonia ovicelada sobre unha cuncha (Ons, 42.34083°N 09.08972°W, 125 m; MHNUSC-Bry 584).

Comentarios: *Callopora dumerilii* distribúese en augas temperadas do Atlántico, dende Noruega e as illas Shetland ata Marrocos e Madeira, así como no Mediterráneo (HAYWARD & RYLAND, 1998). En augas ibéricas foi atopada en numerosas localidades tanto atlánticas como mediterráneas. En Galicia *C. dumerilii* foi recollida na costa de Lugo dende a zona intermareal ata 25 m de profundidade, e nas rías de Ferrol, Ares, Arousa e Vigo, dende a zona intermareal ata os 45 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As presentes sinalizacións son as primeiras da especie para a costa da Morte e para a illa de Ons.

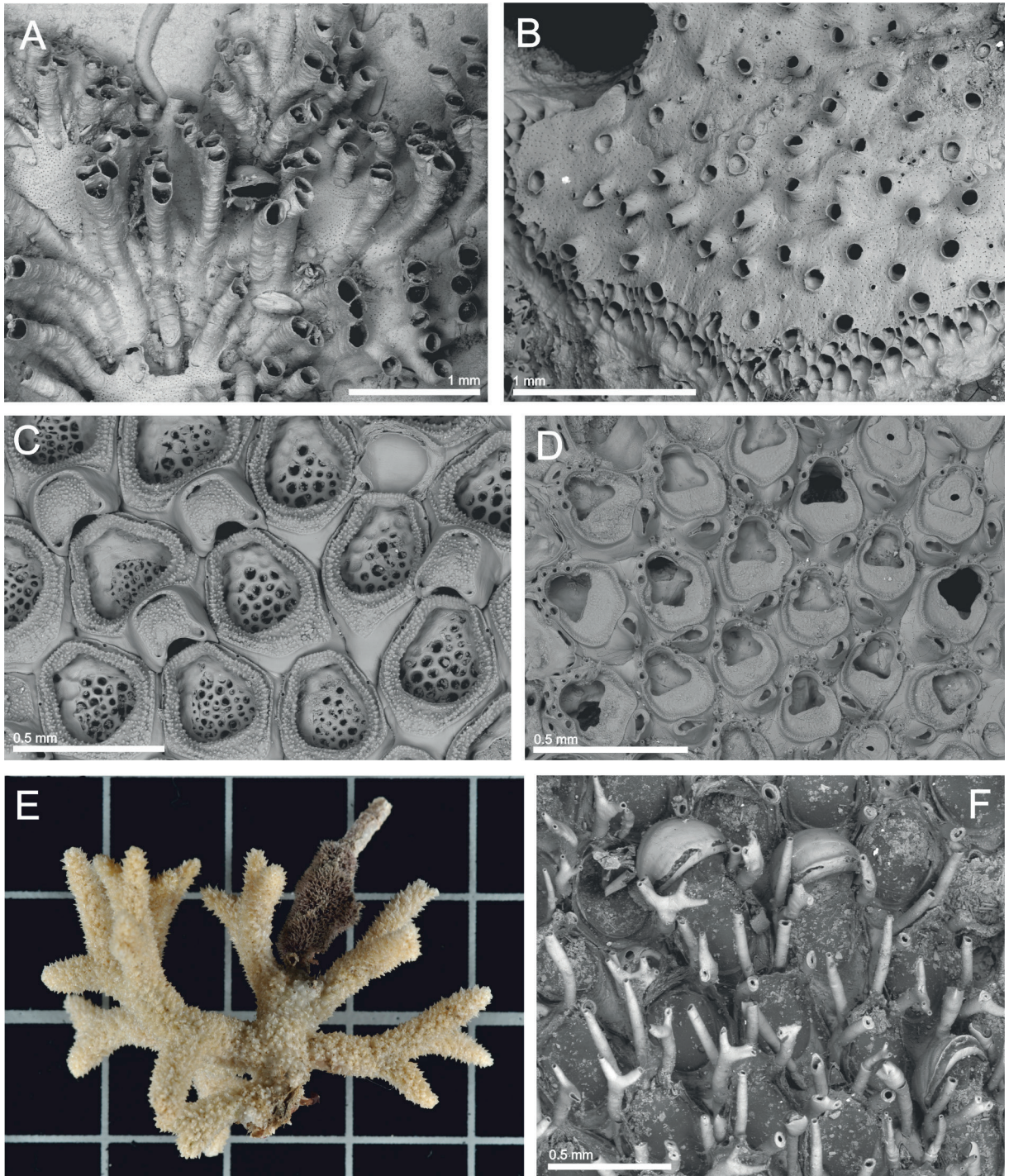

Figura 2. (A) Colonia de *Tubulipora liliacea* con gonozooid (Loc. 42f; illas Cies; MHNUSC-Bry 597). (B) Borde de crecemento de *Diplosolen obelium*; obsérvense os nanozooides (Loc. 21; MHNUSC-Bry 568). (C) Zooides ovicelados e non ovicelados de *Alderina imbellis* (Loc. 16; MHNUSC-Bry 583). (D) Detalle dunha colonia de *Amphiblestrum flemingii* (Loc. 14; MHNUSC-Bry 490). (E) Unha colonia de *Chaperiopsis annulus* crecendo sobre *Omalosecosa ramulosa* (Loc. 3c; Prior; MHNUSC-Bry 305) (cada cadrado mide 1 cm x 1 cm). (F) Detalle dunha colonia de *Chaperiopsis annulus* sen limpar; obsérvense as espiñas e as ovicelas (Loc. 18; MHNUSC-Bry 574).

Figure 2. (A) Colony of *Tubulipora liliacea* with a gonozooid (St. 42f; Cies Islands; MHNUSC-Bry 597). (B) Growing edge of *Diplosolen obelium*; see the nanozooids (St. 21; MHNUSC-Bry 568). (C) Ovicellate and non-ovicellate zooids of *Alderina imbellis* (St. 16; MHNUSC-Bry 583). (D) Detail of a colony of *Amphiblestrum flemingii* (St. 14; MHNUSC-Bry 490). (E) A colony of *Chaperiopsis annulus* growing on *Omalosecosa ramulosa* (St. 3c; Prior; MHNUSC-Bry 305) (square = 1 cm²). (F) Detail of an uncleaned colony of *Chaperiopsis annulus*; see the spines and ovicells (St. 18; MHNUSC-Bry 574).

Alderina imbellis (Hincks, 1860)

(Fig. 2C)

Membranipora imbellis Hincks, 1860: 275; 1880: 160, lám. 20, figs 1-2.*Alderina imbellis*: Hayward & Ryland, 1998: 168, figs 45, 47A.

Material examinado:

Loc. 16: varias colonias oviceladas sobre caparazón de ourizo (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 583, 585; Fig. 2C).

Comentarios: *Alderina imbellis* semella ser unha especie de augas temperado-frías (HAYWARD & RYLAND, 1998), distribuída no Atlántico nororiental dende as illas Faroe ata a península ibérica, onde foi sinalada dende a costa vasca ata o norte de Portugal. En augas galegas *A. imbellis* só foi recollida previamente por CALVET (1907) ao norte das nosas costas a 550 m de profundidade; preto de Fisterra a 128 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001); e na área externa da ría de Vigo entre 12 e 40 m de profundidade (BARCIA LEAL *et al.*, 1993).

Amphiblestrum flemingii (Busk, 1854)

(Fig. 2D)

Membranipora flemingii Busk, 1854: 58, lám. 61, fig. 2; lám. 84, figs 3-5.*Amphiblestrum flemingii*: Hayward & Ryland, 1998: 186, figs 53, 56A; Rosso, 2002: 1490, figs 1-3.

Material examinado:

Loc. 14: varias colonias pequenas sobre *P. foliacea* (Malpica: 43.35222°N 08.83778°W, 25 m; MHNUSC-Bry 490; Fig. 2D).**Loc. 16:** pequenas colonias sobre *P. foliacea* (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 487).

Comentarios: *Amphiblestrum flemingii* semella estar amplamente distribuída no Atlántico nororiental, alcanzando polo sur a costa norte da península ibérica (HAYWARD & RYLAND, 1998). En Galicia esta especie só foi previamente citada por JULLIEN (1882, como *Membranipora flemingi*; MNHN 1374) en dúas estacións da campaña “Travailleur” ao norte

das nosas costas, a 392 m e 1094 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001).

Familia CHAPERIIDAE Jullien, 1888

Chaperiopsis annulus (Manzoni, 1870)

(Fig. 2E, F)

Chaperia annulus Manzoni, 1870: 7, pl. 1, fig. 6; 1875: 12, lám. 1, figs 9a-9c.*Chaperiopsis annulus*: Reverter-Gil & Fernández-Pulpeiro, 1995: 1063, figs 2-4.

Material examinado:

Loc. 3c: unha colonia sobre *Omalosecosa ramulosa* (Linnaeus, 1767) (Prior: A Cova, 43.56006°N 08.31672°W, 17 m; MHNUSC-Bry 305; Fig. 2E).**Loc. 8:** sobre hidrozoos (43.54167°N 08.43722°W, 94 m).**Loc. 9:** unha colonia sobre *P. foliacea* (43.56056°N 08.63361°W, 147 m).**Loc. 16:** pequenas colonias sobre cuncha de gasterópodo (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 503).**Loc. 18:** sobre esqueleto de *P. compressa* (43.39667°N 09.18139°W, 186 m; MHNUSC-Bry 574; Fig. 2F).**Loc. 20:** unha colonia sobre *P. foliacea* (43.31083°N 09.03083°W, 100 m; MHNUSC-Bry 484).**Loc. 29:** pequena colonia sobre esqueleto de *P. compressa* (Cabo Vilán, 43.16056°N 09.21833°W, 14 m).**Loc. 31:** unha boa colonia ovicelada (43.19694°N 09.33194°W, 149 m; MHNUSC-Bry 581).**Loc. 32:** colonias sobre *P. foliacea* (43.14917°N 09.39278°W, 95 m; MHNUSC 489).**Loc. 39c:** boas colonias sobre cunchas (ría de Muros: Portosín, 42.71250°N 09.05194°W, 47 m; MHNUSC-Bry 593).

Comentarios: *Chaperiopsis annulus* foi sinalada só en Galicia, Marrocos e no Mediterráneo occidental (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 1995). Nas nosas augas, *C. annulus* foi recollida na ría de Viveiro a 18 m de profundidade; na área externa da ría de Ferrol entre 5 e 20 m de profundidade; preto de Fisterra a 128 m de profundidade (pero esas colonias estaban mortas); e ó sur das illas Cíes a 36 m de profundidade (REVERTER-GIL

& FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As presentes sinalizacións mostran que a especie non é infrecuente en Galicia e que se distribúe ao longo de toda a nosa costa.

Familia FLUSTRIDAE Fleming, 1828

Chartella papyracea (Ellis & Solander, 1786)
(Fig. 3A)

Flustra papyracea Ellis & Solander, 1786: 13.

Chartella papyracea: Hayward & Ryland, 1998: 146, fig. 34.

Material examinado:

Loc. 3b: unha colonia en ambiente esciáfilo (Prior: Sta. Comba, 43.55930°N 08.28010°W, 4 m; MHNUSC-Bry 645).

Loc. 4e: moitas colonias (ría de Ferrol: San Cristovo, 43.46498°N 08.30552°W, 15 m; Fig. 3A).

Comentarios: A distribución de *C. papyracea* semella restrinxirse ao Atlántico nororiental (HAYWARD & RYLAND, 1998), dende o mar do Norte ata o estreito de Xibraltar. En augas ibéricas foi atopada en diferentes localidades atlánticas, pero tamén na entrada do Mediterráneo. En Galicia a especie só foi citada previamente na ría de Ferrol a 8 m de profundidade e na ría de Vigo entre 9 e 14 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). Esta especie ocupa paredes esciafilas podendo formar matas moi desenvolvidas.

Hincksina flustroides (Hincks, 1877)

Membranipora flustroides Hincks, 1877: 213.

Hincksina flustroides: Hayward & Ryland, 1998: 152, fig. 37.

Material examinado:

Loc. 42g: dúas colonias oviceladas sobre cunchas (illas Cíes: Sur illa do Faro, 42.21149°N 08.90566°W, 12 m; MHNUSC-Bry 617, 618).

Comentarios: *Hincksina flustroides* semella distribuírse no Atlántico nororiental, dende as illas británicas ata o Mediterráneo occidental (HAYWARD & RYLAND, 1998). En augas ibéricas foi sinalada en moitas localidades mediterráneas, mentres que no Atlántico só foi atopada en Asturias e Galicia, onde *H. flustroides* foi citada en varias localidades

dende a ría de Ribadeo ata a de Vigo (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001), pero nunca antes fora recollida nas illas Cíes.

Familia BUGULIDAE Gray, 1848

Bugulina simplex (Hincks, 1886)

Bugula simplex Hincks, 1886: 254; Hayward & Ryland, 1998: 226, fig. 71.

Bugulina simplex: Fehlaue-Ale *et al.*, 2015: 6.

Material examinado:

Loc. 42a: varias colonias soltas, con embrións (illas Cíes: furna de Monteagudo, 42.242511°N 08.90189°W, 11 m; MHNUSC-Bry 633).

Comentarios: *Bugulina simplex* é unha especie típica do *fouling* que foi sinalada en moitos lugares en todo o mundo. Ademais, é considerada unha especie *alien* para as costas Europeas (RYLAND *et al.*, 2011, como *Bugula simplex*). En augas ibéricas foi atopada na costa vasca, Galicia, Andalucía e Cataluña. En Galicia, *B. simplex* foi citada en poucas ocasións: en dúas localidades intermareales da ría de Ribadeo; en dúas localidades na ría de Ferrol, a 4 m e 10 m de profundidade, e en dúas localidades na ría de Vigo, a 1 m e 11 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001, como *Bugula simplex*; SOTO GARCÍA *et al.*, 2002, como *Bugula simplex*). A presente sinalización é a primeira de *B. simplex* nas illas Cíes.

Bugulina turbinata (Alder, 1857)

(Fig. 3B, C)

Bugula turbinata Alder, 1857: 174; Hayward & Ryland, 1998: 230, fig. 73.

Bugulina turbinata: Fehlaue-Ale *et al.*, 2015: 6.

Material examinado:

Loc. 42a: colonias sobre *Schizoporella dunkeri* (Reuss, 1848) e soltas (illas Cíes: Furna de Monteagudo, 42.24251°N 08.90189°W, 11 m; MHNUSC-Bry 600, 627; Fig. 3B, C).

Loc. 42b: varias colonias soltas (illas Cíes: leste illa de Monteagudo, 42.23871°N 08.89948°W, 6 m; MHNUSC-Bry 601).

Loc. 42e: colonia xuvenil sobre *Turbicellepora magnicostata* (Barroso, 1919) (illas Cíes:

punta Muxieiro, 42.22883°N 08.89511°W, 6 m; MHNUSC-Bry 602).

Comentarios: *Bugulina turbinata* atópase no Atlántico nororiental, dende as illas británicas ata o estreito de Xibraltar, así como no Mediterráneo occidental. En augas ibéricas foi sinalada en diversas localidades atlánticas e mediterráneas. En Galicia *B. turbinata* foi recollida previamente en diferentes localidades ao longo de toda a costa, dende a ría de Ribadeo ata a de Vigo, dende o intermareal ata os 18 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001, como *Bugula turbinata*; SOTO GARCÍA *et al.*, 2002, como *Bugula turbinata*), pero non fora atopada anteriormente nas illas Cíes.

O material recollido no presente traballo consiste en colonias biseriadas na base, abríndose distalmente en forma de abano con pólas multiseriadas. Os zooides presentan unha longa espiña externa e outra interna máis pequena, que en ocasións pode estar máis desenvolvida; ocasionalmente, outra pequena espiña aparece no ángulo interno. As avicularias marxinais son grandes e globosas, mentras que as internas teñen unha forma similar pero son máis pequenas. Todos estes caracteres permiten identificar o material como *B. turbinata*. Non obstante, nas colonias recollidas en dúas estacións (42a: MHNUSC-Bry 600, 627; e 42b: MHNUSC-Bry 601) algúns zooides internos nas pólas multiseriadas, tanto ovicelados como non ovicelados, poden portar dúas avicularias marxinais, unha a cada lado, no canto dunha soa (Fig. 3B, C). Ata onde sabemos, esta característica non fora atopada antes no xénero *Bugulina*.

Familia CANDIDAE d'Orbigny, 1851

Scrupocellaria scrupea Busk, 1852

Scrupocellaria scrupea Busk, 1852: 143; Hayward & Ryland, 1998: 274, fig. 92.

Material examinado:

Loc. 3b: unha colonia ovicelada recollida en ambiente esciáfilo (Prior: Sta. Comba, 43.55930°N 08.28010°W, 4 m).

Loc. 3d: colonias oviceladas sobre algas e *Sycon* sp. (Prior: A Cova, 43.56006°N 08.31672°W, 15 m; MHNUSC-Bry 289, 646).

Loc. 4f: unha colonia sobre Cirrípedo (ría de Ferrol: Cetárea Vella, 43.45592°N 08.29939°W, 4-8 m).

Loc. 7: unha colonia ovicelada (As Laixiñas, 43.46005°N 08.42348°W, 40 m; MHNUSC-Bry 467b).

Loc. 42b: unha colonia ovicelada sobre cuncha (illas Cíes: leste illa de Monteagudo, 42.23871°N 08.89948°W), 6 m; MHNUSC-Bry 622).

Comentarios: *Scrupocellaria scrupea* está presente en augas someras no Mediterráneo, extendéndose ao norte ata as illas británicas (PRENANT & BOBIN, 1966). Nas costas ibéricas foi recollida en diferentes localidades tanto atlánticas como mediterráneas, mentras que en augas galegas *S. scrupea* foi previamente atopada só na costa de Lugo e na ría de Vigo (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As presentes sinalizacións son polo tanto as primeiras para Prior, a ría de Ferrol e para as illas Cíes.

Familia MICROPORIDAE Gray, 1848

Micropora coriacea (Johnston, 1847)

Flustra coriacea Johnston, 1847: 349.

Micropora coriacea: Hayward & Ryland, 1998: 288, figs 97, 99 C, D.

Material examinado:

Loc. 23: colonias oviceladas sobre unha colonia de *P. compressa* enganchada nun aparello de pesca (43.36639°N 09.32778°W, 223 m; MHNUSC-Bry 502, MHNUSC 10091).

Comentarios: *Micropora coriacea* e *Micropora normani* Levinsen, 1909 (ver abaixo) foron confundidas frecuentemente, polo que as súas distribucións son pouco coñecidas, aínda que *M. coriacea* semella ser unha especie amplamente distribuída en augas temperadas (HAYWARD & RYLAND, 1998). En augas ibéricas foi recollida en varias localidades tanto atlánticas como mediterráneas. En Galicia *M. coriacea* só foi atopada ata o de agora na ría de Ferrol a 20 m de profundidade e en Malpica, sobre anacos de *Dendrophyllia* sp. enganchados en aparellos de pesca (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001).

Micropora normani Levinsen, 1909

Micropora coriacea: Hincks, 1880: 174 (parte), lám. 23, fig. 6.

Micropora normani Levinsen, 1909: 162; Hayward & Ryland, 1998: 290, figs 98, 99B.

Material examinado:

Loc. 16: varias pequenas colonias oviceladas sobre esqueleto de *P. compressa* (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 504).

Loc. 20: unha colonia ovicelada sobre caparazón roto de ourizo (43.31083°N 09.03083°W, 100 m; MHNUSC-Bry 591).

Loc. 24: colonia ovicelada sobre anaco de cuncha (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 498).

Comentarios: *Micropora normani* semella ter unha distribución máis restrinxida que a especie anterior (ver arriba *M. coriacea*), extendéndose dende as illas Shetland ata o estreito de Xibraltar (HAYWARD & RYLAND, 1998). Nas augas ibéricas foi atopada en diversas localidades da costa atlántica. *Micropora normani* foi recollida previamente en Galicia en poucas ocasións: na ría de Ferrol entre 16 e 20 m de profundidade; na ría de Pontevedra a 25 m de profundidade; e na área externa da ría de Vigo a 35-36 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001).

Steraechnmella buski Lagaaij, 1952

(Fig. 3D)

Steraechnmella buski Lagaaij, 1952: 39; Hayward & Ryland, 1998: 296, figs 99A, 102.

Material examinado:

Loc. 24: unha colonia ovicelada sobre porción erecta de *Cheiloporina circumcincta* (Neviani, 1896) (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 570; Fig. 3D).

Comentarios: *Steraechnmella buski* é unha especie pouco frecuente, sinalada no Atlántico nororiental e no Mediterráneo occidental, sempre por debaixo dos 100 m de profundidade (HAYWARD & RYLAND, 1998). Na península ibérica foi atopada no noroeste e no golfo de Cádiz. Ata o de agora, *S. buski* só fora recollida en Galicia unha vez, preto

de Fisterra a 128 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001).

Familia CELLARIIDAE Fleming, 1828

Cellaria sinuosa (Hassall, 1840)

Farcimia sinuosa Hassall, 1840: 172.

Cellaria sinuosa: Hayward & Ryland, 1998: 304, figs 104C-E, 105A, 106.

Material examinado:

Loc. 13: anacos de colonias oviceladas (43.42528°N 08.82361°W, 119 m; MHNUSC-Bry 514).

Comentarios: *Cellaria sinuosa* distribúese no Atlántico nororiental dende as illas Shetland ata as costas ibéricas, así como no Mediterráneo (HAYWARD & RYLAND, 1998). Na península ibérica foi citada en diversas localidades da costa atlántica, dende o País Vasco ata o estreito de Xibraltar, así como no mar de Alborán. En Galicia *C. sinuosa* foi atopada previamente en augas someras das rías de Ribadeo, Ferrol, Ares e Arousa (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). A presente sinalización é a primeira desta especie na costa da Morte e amplía o seu límite de distribución batimétrica nas nosas augas, alcanzando os 119 m de profundidade.

Cellaria fistulosa (Linnaeus, 1758)

(Fig. 3E)

Eschara fistulosa Linnaeus, 1758: 804.

Cellaria fistulosa: Hayward & Ryland, 1998: 306, figs 104B, 106B, C, 107.

Material examinado:

Loc. 16: unha colonia sobre *P. foliacea* (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 487).

Loc. 18: anacos (43.39667°N 09.18139°W, 186 m; MHNUSC-Bry 512, 513; Fig. 3E).

Loc. 33: unha colonia sobre Hidrozoo (43.13361°N 09.39222°W, 150 m; MHNUSC-Bry 511).

Loc. 40a: (Ría de Arousa: ao sur de Cabo de Cruz, 42.60167°N 08.88333°W, 23 m).

Loc. 40d: (Ría de Arousa: ao oeste da península do Grove, 42.47222°N 08.95972°W, 10 m).

Loc. 41b: unha colonia sobre concha de gasterópodo (Ons, 42.34083°N 09.08972°W, 125 m; MHNUSC-Bry 510).

Comentarios: *Cellaria fistulosa* semella ser unha especie de ampla distribución (HAYWARD & RYLAND, 1998). En augas ibéricas foi atopada en numerosas localidades tanto atlánticas como mediterráneas, pero en Galicia só existían tres citas previas desta especie: en San Cibrao e algúns anacos recollidos na ría de Ferrol (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001); e recentemente en “As Laixiñas”, na costa Ártabra (SOUTO *et al.*, 2015). As presentes sinalizacións son polo tanto as primeiras de *C. fistulosa* na costa da Morte e na illa de Ons.

Familia CRIBRILINIDAE Hincks, 1879

Cribrilaria innominata (Couch, 1844)

Lepralia innominata Couch, 1844: 114, lám. 22, fig. 4.

Cribrilaria innominata: Bishop, 1986: 96, figs 1-8.

Puellina (Cribrilaria) innominata: Bishop & Househam, 1987: 33, figs 50-58.

Puellina innominata: Hayward & Ryland, 1998: 330, figs 116C, D.

Material examinado:

Loc. 16: pequenas colonias oviceladas sobre caparazón de ourizo (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 493, 585).

Loc. 24: colonias oviceladas sobre caparazón de ourizo morto e sobre cuncha (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 507, 589).

Comentarios: A distribución de *C. innominata* é incerta debido a frecuentes confusións que levaron incluso a citala de todos os mares do mundo. Na actualidade considérase que a súa distribución restrínxese á área atlanto-mediterránea (BISHOP & HOUSEHAM, 1987). Na península ibérica foi atopada en diversas localidades tanto atlánticas como mediterráneas. Nas costas galegas *C. innominata* foi recollida previamente nas rías de Ferrol, Arousa,

Pontevedra e Vigo entre 9 m e 38 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As sinalizacións incluídas aquí son as primeiras da especie para a costa da Morte.

Cribrilaria venusta (Canu & Bassler, 1925)

Puellina venusta Canu & Bassler, 1925: 22, lám. 2, fig. 5.

Cribrilaria venusta: Harmelin, 1978: 180, lám. 2, figs 1-3.

Puellina (Cribrilaria) venusta: Bishop & Househam, 1987: 28, figs 43-49, 99.

Puellina venusta: Hayward & Ryland, 1998: 336, figs 119C, D.

Material examinado:

Loc. 9: unha colonia sobre esqueleto de *Reteporella* sp. (43.56056°N 08.63361°W, 147 m).

Loc. 16: colonias oviceladas sobre esqueleto de *P. compressa* (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 504).

Loc. 20: colonias sobre caparazón roto de ourizo (43.31083°N 09.03083°W, 100 m; MHNUSC-Bry 591).

Loc. 21: colonias oviceladas sobre coral (43.39944°N 09.18833°W, 190 m; MHNUSC-Bry 654).

Loc. 22: varias colonias sobre coral morto (43.29139°N 09.20667°W, 143 m; MHNUSC-Bry 508, 588, 590).

Loc. 23: unha pequena colonia sobre *P. compressa* enganchada nun aparello de pesca (43.36639°N 09.32778°W, 223 m; MHNUSC 10091).

Loc. 24: colonias oviceladas sobre caparazón de ourizo morto (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 571).

Loc. 27: colonias sobre coral (43.25000°N 09.45000°W, 220 m; MHNUSC-Bry 516).

Loc. 32: unha colonia sobre *P. foliacea* (43.14917°N 09.39278°W, 95 m; MHNUSC 489).

Comentarios: *Cribrilaria venusta* parece estar amplamente distribuída no Atlántico nororiental e no Mediterráneo occidental (BISHOP & HOUSEHAM, 1987). En augas ibéricas foi recollida en diversas localidades atlánticas mentres que no Mediterráneo só foi atopada no mar de Alborán e nas Baleares.

Nas costas galegas *C. venusta* só foi citada previamente dúas veces: na boca da ría de Ferrol a 45 m de profundidade e preto de Fisterra a 128 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As sinalizacións incluídas aquí atópanse precisamente entre esas dúas localidades.

Cribrilaria arrecta (Bishop & Househam, 1987) (Fig. 3F)

Puellina (Cribrilaria) arrecta Bishop & Househam, 1987: 43, figs 73-81.

Puellina arrecta: Hayward & Ryland, 1998: 323, figs 113A, B.

Cribrilaria arrecta: Rosso *et al.*, 2018: 416.

Material examinado:

Loc. 16: unha pequena colonia ovicelada sobre caparazón de ourizo (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 585; Fig. 3F).

Comentarios: *Cribrilaria arrecta* foi sinalada no canal da Mancha e no golfo de Biscaia, así como no Mediterráneo occidental (BISHOP & HOUSEHAM, 1987). En augas ibéricas foi citada dende o mar de Alborán ata Galicia, onde, como a especie anterior, *C. arrecta* foi recollida só na ría de Ferrol a 20 m de profundidade e preto de Fisterra a 128 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001).

Figularia figularis (Johnston, 1847)

Lepralia figularis Johnston, 1847: 314, lám. 56, fig. 2.

Figularia figularis: Hayward & Ryland, 1998: 338, fig. 120.

Material examinado:

Loc. 16: sobre cuncha de gasterópodo (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 503).

Loc. 20: sobre caparazón roto de ourizo (43.31083°N 09.03083°W, 100 m; MHNUSC-Bry 591).

Loc. 22: unha colonia sobre coral morto (43.29139°N 09.20667°W, 143 m; MHNUSC-Bry 508).

Loc. 23: unha pequena colonia sobre *P. compressa* enganchada nun aparello de pesca

(43.36639°N 09.32778°W, 223 m; MHNUSC 10091).

Loc. 29: pequena colonia sobre esqueleto de *P. compressa* (Cabo Vilán, 43.16056°N 09.21833°W, 14 m).

Comentarios: *Figularia figularis* é unha especie amplamente distribuída no Mediterráneo, extendéndose ao norte no Atlántico ata as illas británicas (HAYWARD & RYLAND, 1998). Na península ibérica foi recollida en diversas localidades atlánticas e mediterráneas. En augas galegas *F. figularis* foi citada previamente nas rías de Ferrol, Arousa, Pontevedra e Vigo entre 11 m e 56 m de profundidade, así como preto de Fisterra a 128 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As presentes sinalizacións amplían considerablemente o seu límite batimétrico nas nosas augas.

Familia HIPPOTHOIDEAE Busk, 1859

Celleporella angusta Álvarez, 1991

Celleporella angusta Álvarez, 1991: 117, láms 11, 12.

Material examinado:

Loc. 3b: varias colonias sobre alga en ambiente esciáfilo (Prior: Sta. Comba, 43.55930°N 08.28010°W, 8 m; MHNUSC-Bry 463, 464).

Loc. 39a: varias colonias sobre sargazos (ría de Muros: praia de San Francisco, 42.75778°N 09.07472°W, intermareal).

Loc. 40b: colonias sobre Hidrozoos (ría de Arousa: Cambados, polígono de bateas, 42.51111°N 08.84544°W, 6 m; MHNUSC-Bry 320).

Loc. 42b: varias colonias con embrións sobre algas (illas Cíes: leste illa de Monteagudo, 42.23871°N 08.89948°W), 6 m; MHNUSC-Bry 624).

Loc. 42c: colonias con embrións, xuvenís e ancéstrulas, sobre algas (illas Cíes: praia das Margaridas, 42.23532°N 08.89827°W, 5 m; MHNUSC-Bry 623, 628).

Loc. 42e: colonias con embrións, xuvenís e ancéstrulas, sobre algas e cunchas (illas Cíes: Norte punta Muxieiro, 42.22883°N 08.89511°W, 6 m; MHNUSC-Bry 604, 612, 631).

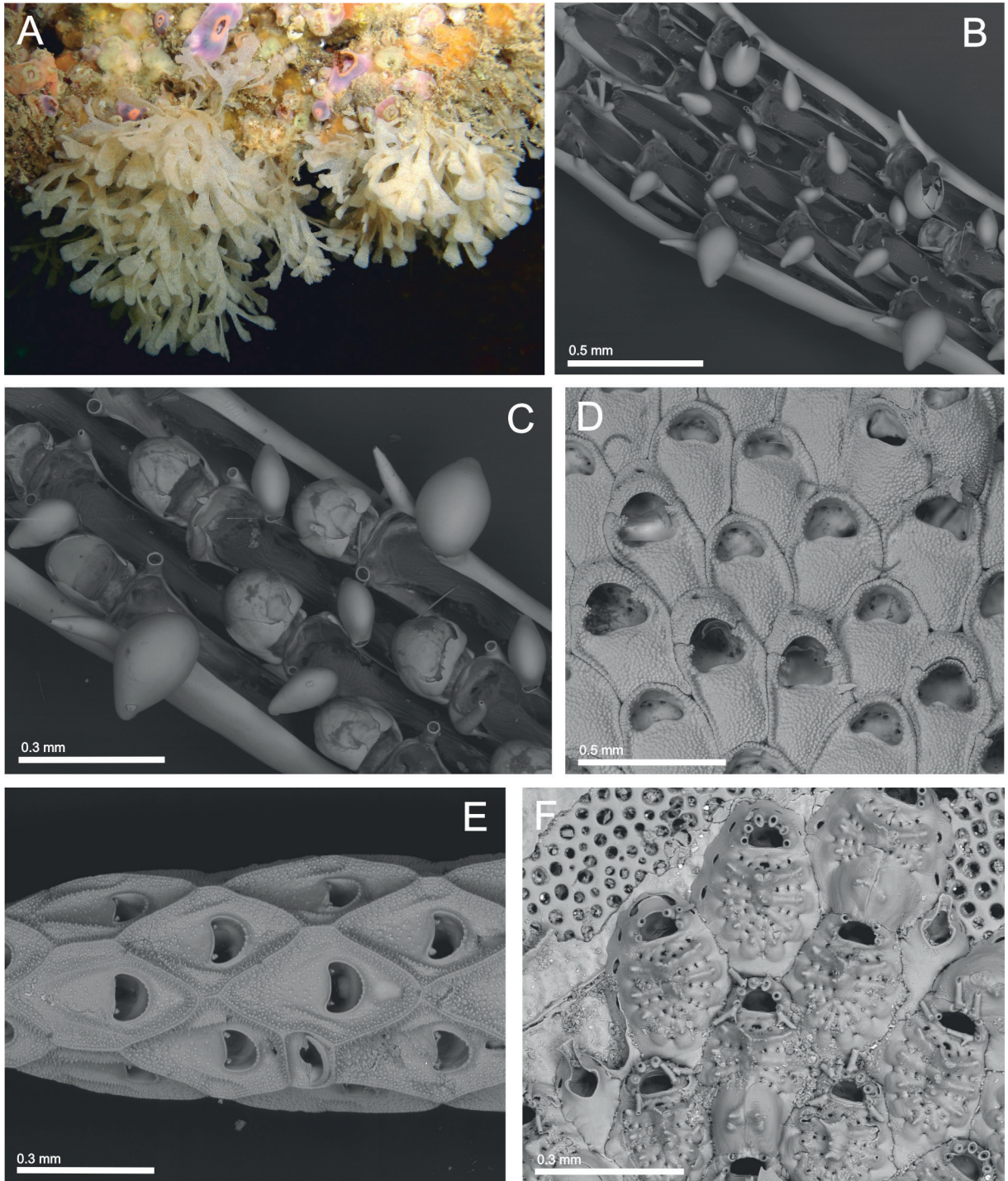

Figura 3. (A) Varias colonias de *Chartella papyracea* en vivo (Loc. 4e: ría de Ferrol). (B) Detalle dunha póla de *Bugulina turbinata*; obsérvense os zooides centrais con dúas avicularias (Loc. 42a: illas Cies; MHNUSC-Bry 600). (C) Zooides ovicelados centrais dunha póla de *Bugulina turbinata*, un deles provisto de dúas avicularias (Loc. 42a: illas Cies; MHNUSC-Bry 600). (D) Zooides ovicelados e non ovicelados de *Stereochmella buski* (Loc. 24; MHNUSC-Bry 570). (E) Detalle dunha póla de *Cellaria fistulosa* mostrando unha avicularia (Loc. 18; MHNUSC-Bry 513). (F) Zooides ovicelados, non ovicelados e avicularias de *Puellina arrecta* (Loc. 16; MHNUSC-Bry 585).

Figure 3. (A) Several living colonies of *Chartella papyracea* (St. 4e: Ría de Ferrol). (B) Detail of a branch of *Bugulina turbinata*; see the central zooids with two avicularia (St. 42a: Cies Islands; MHNUSC-Bry 600). (C) Central ovicellate zooids in a branch of *Bugulina turbinata*, one with two avicularia (St. 42a: Cies Islands; MHNUSC-Bry 600). (D) Ovicellate and non-ovicellate zooids of *Stereochmella buski* (St. 24; MHNUSC-Bry 570). (E) Detail of a branch of *Cellaria fistulosa* with an avicularium (St. 18; MHNUSC-Bry 513). (F) Ovicellate and non-ovicellate zooids, and avicularia of *Puellina arrecta* (St. 16; MHNUSC-Bry 585).

Comentarios: A distribución de *C. angusta* é aínda imperfectamente coñecida debido ás súas confusións con *Celleporella hyalina* (Linnaeus, 1767), aínda que parece distribuírse fundamentalmente no Atlántico nororiental (SOUTO *et al.*, 2014). Na península ibérica foi sinalada no País Vasco, Portugal e Galicia, onde foi atopada en puntos ao longo de toda a costa, dende Ribadeo ata Vigo (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). Aínda así, *C. angusta* non fora aínda recollida en Prior, nas rías de Muros e de Arousa, nin nas illas Cíes. Foi atopada xeralmente sobre substratos filiformes, principalmente algas ou hidrozooos.

Familia CHORIZOPORIDAE Vigneaux, 1949

Chorizopora brongniartii (Audouin, 1826)

Flustra brongniartii Audouin, 1826: 240, lám. 10, fig. 6.

Chorizopora brongniartii: Hayward & Ryland, 1999: 100, figs 24C, D, 25.

Material examinado:

Loc. 8: sobre esqueleto de *P. compressa* (43.54167°N 08.43722°W, 94 m).

Loc. 13: sobre *P. foliacea* (43.42528°N 08.82361°W, 119 m; MHNUSC-Bry 587).

Loc. 16: colonias oviceladas sobre caparazón de ourizo, cuncha de gasterópodo, e esqueleto de *P. compressa* (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 503, 504, 563, 583, 585).

Loc. 18: sobre esqueleto de *P. compressa* (43.39667°N 09.18139°W, 186 m; MHNUSC-Bry 545).

Loc. 20: colonias oviceladas sobre caparazón de ourizo roto e sobre esqueleto de *P. compressa* (43.31083°N 09.03083°W, 100 m; MHNUSC-Bry 591).

Loc. 21: colonias sobre corais (43.39944°N 09.18833°W, 190 m).

Loc. 22: varias colonias sobre coral morto (43.29139°N 09.20667°W, 143 m; MHNUSC-Bry 588).

Loc. 23: colonias oviceladas sobre unha colonia de *P. compressa* enganchada nun aparello de pesca (43.36639°N 09.32778°W, 223 m; MHNUSC 10091).

Loc. 24: colonias oviceladas sobre caparazón de ourizo (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 589).

Loc. 34: unha pequena colonia sobre *P. foliacea*, e outras sobre cuncha de gasterópodo (43.14500°N 09.35361°W, 133 m).

Loc. 37: varias colonias oviceladas sobre un óso de cetáceo (42.80833°N 09.39500°W, 128 m; MHNUSC-Bry 408).

Loc. 41a: unha colonia ovicelada sobre cuncha (Ons, 42.40722°N 08.97028°W, 51 m; MHNUSC-Bry 586).

Comentarios: *Chorizopora brongniartii* é considerada unha especie cosmopolita, que só faltaría nos mares polares (HAYWARD & RYLAND, 1999). Na península ibérica foi citada en numerosas localidades, tanto atlánticas como mediterráneas, mentres que en Galicia existen numerosas citas ao longo de case toda a costa, dende Ribadeo ata Vigo, dende a zona intermareal ata os 70 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As presentes sinalizacións son as primeiras de *C. brongniartii* na costa da Morte ao tempo que amplían considerablemente o seu rango batimétrico nas nosas augas, sendo atopada ata os 190 m de profundidade.

Familia HAPLOPOMIDAE Gordon in
De Blauwe, 2009

Haplopoma impressum (Audouin, 1826)

Flustra impressa Audouin, 1826: 240, lám. 10, fig. 6.

Haplopoma impressum: Hayward & Ryland, 1999: 208, fig. 142.

Material examinado:

Loc. 3a: colonias sobre algas (Prior: O Porto, 43.56000°N 08.30300°W, 10 m; MHNUSC-Bry 360).

Loc. 3b: varias colonias xuvenís sobre alga en ambiente esciáfilo (Prior: Sta. Comba, 43.55930°N 08.28010°W, 8 m; MHNUSC-Bry 463).

Loc. 3d: colonias oviceladas sobre algas (Prior: A Cova, 43.56006°N 08.31672°W, 15 m; MHNUSC-Bry 646).

Loc. 42e: colonias con embrións e ancéstrulas sobre algas (illas Cíes: punta Muxieiro, 42.22883°N 08.89511°W, 6 m; MHNUSC-Bry 612, 613, 631).

Comentarios: *Haplopoma impressum* é unha especie de distribución incerta debido a confusións con *Haplopoma graniferum* (Johnston, 1847); parece distribuírse no Atlántico nororiental dende as illas británicas ata Marrocos, así como no Mediterráneo e no mar Vermello (HAYWARD & RYLAND, 1999). Na península ibérica foi citada en diversas localidades atlánticas e mediterráneas. En augas galegas, *H. impressum* foi atopada na costa de Lugo, dende a zona intermareal ata os 25 m de profundidade, e nas rías de Ferrol, Pontevedra e Vigo, dende a zona intermareal ata os 27 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As presentes sinalizacións son as primeiras para Prior e para as illas Cíes.

Familia BRYOCRYPTELLIDAE Vigneaux,
1949

Porella concinna (Busk, 1854)
(Fig. 4A, B)

Lepralia concinna Busk, 1854: 67, lám. 99, figs 1-6.
Porella concinna: Hayward & Ryland, 1999: 160,
figs 56, 58A, B.

Material examinado:

Loc. 40c: varias colonias oviceladas sobre cunchas planas de vieira (ría de Arousa: O Grove, 42.49167°N 08.90833°W, 15 m; MHNUSC-Bry 636, 637; Fig. 4A, B).

Comentarios: *Porella concinna* distribúese dende as illas Faroe e Noruega ata o Mediterráneo occidental (HAYWARD & RYLAND, 1999). Na península ibérica foi citada só do mar de Alborán, estreito de Xibraltar e Galicia, onde *P. concinna* foi recollida previamente só en dúas ocasións: na área externa da ría de Ferrol a 45 m de profundidade e o leste das illas Cíes a 23 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 1998). A presente sinalización é a primeira da especie na ría de Arousa.

Palmiskeneia skenei (Ellis & Solander, 1786)
(Fig. 4C)

Millepora skenei Ellis & Solander, 1786: 135.
Palmiskeneia skenei: Hayward & Ryland, 1999:
178, figs 67, 68A, B.

Material examinado:

Loc. 9: unha pequena colonia (43.56056°N 08.63361°W, 147 m; MHNUSC-Bry 496).

Loc. 28: unha pequena colonia con ovicelas e embrións (43.16200°N 09.30528°W, 117 m; MHNUSC-Bry 494).

Loc. 30: unha pequena colonia (43.20694°N 09.29278°W, 132 m; MHNUSC-Bry 495).

Loc. 34: unha pequena colonia ovicelada (43.14500°N 09.35361°W, 133 m; MHNUSC-Bry 497; Fig. 4C).

Comentarios: *Palmiskeneia skenei* é unha especie boreo-ártica, que se atopa dende as illas Shetland ata a península ibérica (HAYWARD & RYLAND, 1999), onde foi citada no Cantábrico e no golfo de Cádiz, pero tamén no mar de Alborán e Cataluña. En augas galegas esta especie só foi recollida ao norte e noroeste das nosas costas nas campañas “Travailleur”, “Hirondelle” e “Thalassa” entre 185 m e 530 m de profundidade, así como en fondos rochosos na boca da ría de Arousa (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001).

Familia ROMANCHEINIDAE Jullien, 1888

Escharella immersa (Fleming, 1828)
(Fig. 4D)

Lepralia immersa Fleming, 1828: 533.

Escharella immersa: Hayward & Ryland, 1999:
122, figs 35, 37A.

Material examinado:

Loc. 40c: varias colonias oviceladas sobre unha cuncha plana de vieira (ría de Arousa: O Grove, 42.49167°N 08.90833°W, 15 m; MHNUSC-Bry 637; Fig. 4D).

Comentarios: *Escharella immersa* semella ser unha especie boreo-ártica sinalada no Atlántico norte (HAYWARD & RYLAND, 1999) ata a costa atlántica da península ibérica, así como no mar de Alborán. En Galicia *E. immersa* só fora recollida previamente ao norte das nosas costas durante a campaña do “Travailleur”, entre 392 m e 1094 m de profundidade (MNHN 1672, MNHN 1744) e preto das Illas Cíes a 36 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). A presente sinalización é a primeira da especie na ría de Arousa.

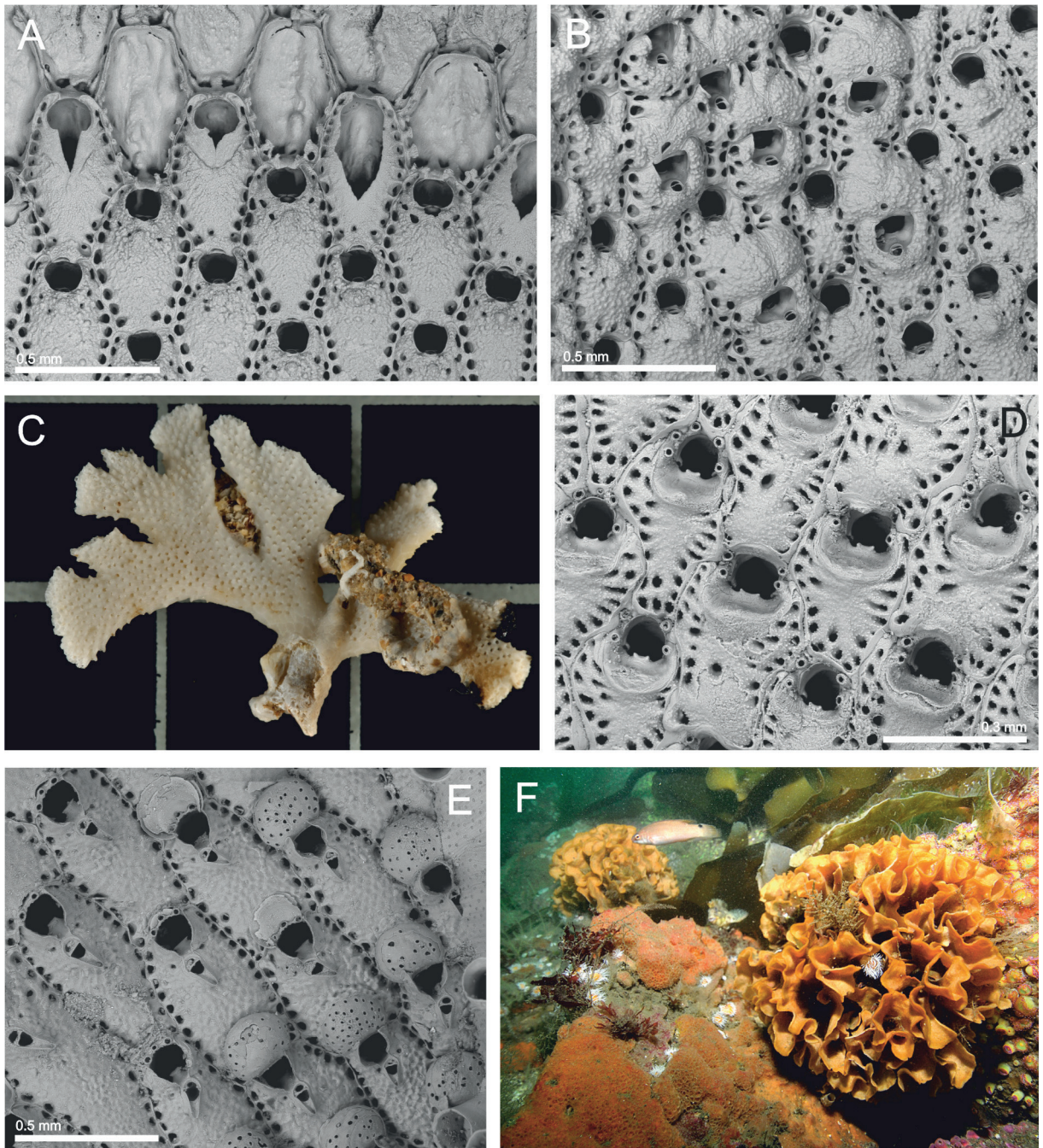

Figura 4. (A) Borde de crecemento dunha colonia de *Porella concinna* (Loc. 40c: ría de Arousa; MHNUSC-Bry 637). (B) Zooides ovicelados e non ovicelados de *Porella concinna* (Loc. 40c: ría de Arousa; MHNUSC-Bry 637) (C) Unha colonia de *Palmiskenea skenei* (Loc. 34; MHNUSC-Bry 497) (cada cadrado mide 1 cm x 1 cm). (D) Zooides ovicelados e non ovicelados de *Escharella immersa* (Loc. 40c: ría de Arousa; MHNUSC-Bry 637). (E) Detalle dunha colonia de *Smittoidea reticulata* (Loc. 34; MHNUSC-Bry 582). (F) Colonias de *Pentapora foliacea* en vivo (Loc. 4h: ría de Ferrol).

Figure 4. (A) Growing edge of a colony of *Porella concinna* (St. 40c: ría de Arousa; MHNUSC-Bry 637). (B) Ovicellate and non ovicellate zooids of *Porella concinna* (St. 40c: ría de Arousa; MHNUSC-Bry 637) (C) A colony of *Palmiskenea skenei* (St. 34; MHNUSC-Bry 497) (square = 1 cm²). (D) Ovicellate and non ovicellate zooids of *Escharella immersa* (St. 40c: ría de Arousa; MHNUSC-Bry 637). (E) Detail of a colony of *Smittoidea reticulata* (St. 34; MHNUSC-Bry 582). (F) Living colonies of *Pentapora foliacea* (St. 4h: ría de Ferrol).

Familia SMITTINIDAE Levinsen, 1909

Smittina landsborovii (Johnston, 1847)

Lepralia landsborovii Johnston, 1847: 310, lám. 54, fig. 9.

Smittina landsborovii: Hayward & Ryland, 1999: 252, figs 109C, D, 110.

Material examinado:

Loc. 3b: un anaco de colonia en ambiente esciá-filo (Prior: Sta. Comba, 43.55930°N 08.28010°W, 4 m).

Loc. 11: pequena colonia sobre *P. foliacea* (43.58667°N 08.76417°W, 166 m; MHNUSC-Bry 485).

Loc. 41b: unha colonia ovicelada sobre unha cuncha (Ons, 42.34083°N 09.08972°W, 125 m; MHNUSC-Bry 584).

Comentarios: *Smittina landsborovii* distribúese no Atlántico nororiental dende Noruega ata o Mediterráneo occidental (HAYWARD & RYLAND, 1999). Na península ibérica foi sinalada en diversas localidades atlánticas e mediterráneas. En augas galegas *S. landsborovii* foi atopada ao noroeste das nosas costas a máis de 500 m de profundidade, e en augas someras na costa de Lugo, dende a zona intermareal ata os 19 m de profundidade; na ría de Ferrol entre 9 e 30 m de profundidade; e na ría de Vigo dende a zona intermareal ata 35 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). A especie é citada aquí por primeira vez en Prior, na costa da Morte e na illa de Ons.

Smittoidea reticulata (J. MacGillivray, 1842)

(Fig. 4E)

Lepralia reticulata J. MacGillivray, 1842: 467.

Smittoidea reticulata: Hayward & Ryland, 1999: 264, figs 117A, B, 118.

Material examinado:

Loc. 21: colonias con embrións sobre corais (43.39944°N 09.18833°W, 190 m).

Loc. 22: colonias oviceladas sobre *P. compressa* (43.29139°N 09.20667°W, 143 m; MHNUSC-Bry 542).

Loc. 24: unha colonia sobre caparazón de ourizo (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 499).

Loc. 27: unha colonia con embrións sobre coral (43.25000°N 09.45000°W, 220 m).

Loc. 32: unha colonia sobre *P. foliacea* (43.14917°N 09.39278°W, 95 m; MHNUSC 489).

Loc. 34: varias colonias oviceladas sobre *P. foliacea* (43.14500°N 09.35361°W, 133 m; MHNUSC-Bry 488, 582; Fig. 4E).

Loc. 37: varias colonias oviceladas sobre un óso de cetáceo (42.80833°N 09.39500°W, 128 m; MHNUSC-Bry 415).

Comentarios: *Smittoidea reticulata* distribúese no Atlántico nororiental dende o mar de Barents ata Marrocos e o Mediterráneo occidental (HAYWARD & RYLAND, 1999). Na península ibérica foi recollida en diversas localidades tanto atlánticas como mediterráneas. En augas galegas *S. reticulata* só fora sinalada previamente nunha ocasión, na boca da ría de Ferrol a 45 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001).

Familia BIRECTIPORIDAE MacGillivray, 1895

Pentapora foliacea (Ellis & Solander, 1786)

(Fig. 4F)

Millepora foliacea Ellis & Solander, 1786: 133.

Pentapora foliacea: Lombardi *et al.*, 2010: 19, figs 1A, 2, 3.

Material examinado:

Loc. 1: anacos (Burela, 43.67028°N 07.34194°W, 7 m; MHNUSC-Bry 483).

Loc. 4c: moitas colonias (ría de Ferrol: porto exterior, 43.45388°N 08.33146°W, 20-34 m).

Loc. 4e: moitas colonias (ría de Ferrol: San Cristovo, 43.46498°N 08.30552°W, 15 m).

Loc. 4g: moitas colonias (ría de Ferrol: San Martiño, 43.46094°N 08.28431°W, 16-32 m).

Loc. 4h: moitas colonias (ría de Ferrol: San Felipe, 43.46500°N 08.27979°W, 18-24 m; Fig. 4F).

Loc. 4i: moitas colonias (ría de Ferrol: punta Piteira, 43.46454°N 08.26164°W, 16 m).

Loc. 9: anacos (43.56056°N 08.63361°W, 147 m).

Loc. 11: anacos (43.58667°N 08.76417°W, 166 m; MHNUSC-Bry 485).

Loc. 13: anacos (43.42528°N 08.82361°W, 119 m; MHNUSC-Bry 482).

Loc. 14: anacos (Malpica: 43.35222°N 08.83778°W, 25 m; MHNUSC-Bry 490).

Loc. 15: anacos (Malpica: 43.35750°N 08.84944°W, 9 m; MHNUSC-Bry 479).

Loc. 16: anacos (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 480, 487).

Loc. 17: anacos (43.35056°N 09.03778°W, 130 m).

Loc. 18: anacos (43.39667°N 09.18139°W, 186 m).

Loc. 19: anacos (O Roncudo: 43.28194°N 09.00333°W, 12 m).

Loc. 20: anacos (43.31083°N 09.03083°W, 100 m; MHNUSC-Bry 484).

Loc. 24: anacos (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 481).

Loc. 28: anacos (43.16200°N 09.30528°W, 117 m; MHNUSC-Bry 486).

Loc. 32: anacos (43.14917°N 09.39278°W, 95 m; MHNUSC-Bry 489).

Loc. 34: anacos (43.14500°N 09.35361°W, 133 m; MHNUSC-Bry 488).

Loc. 36: anacos (42.84778°N 09.39750°W, 152 m).

Comentarios: Dende fai tempo existía certa controversia sobre se *P. foliacea* e *Pentapora fascialis* (Pallas, 1766) son ou non a mesma especie, pero nunha recente revisión do xénero, LOMBARDI *et al.* (2010) conclúen que son especies diferentes. En principio, *P. foliacea* sería unha especie atlántica, atopándose dende as illas británicas ata Marrocos e posiblemente tamén no Mediterráneo occidental. No inventario dos Briozoos de Galicia publicado por REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO (2001) incluíanse poucas citas previas de *P. foliacea*, pero xa se indicaba que pequenos fragmentos de colonia foran atopados en diferentes dragados realizados en toda a costa galega, polo que se daba por suposto que a especie debía ser frecuente en todas as nosas augas. As presentes sinalizacións confirman esa suposición. Esta especie pode ser considerada como abundante na costa externa das rías por debaixo dos 20-30 metros de profundidade, sobre substrato rochoso. No interior das rías pode chegar a ser moi abundante en augas algo máis someras, principalmente en zonas con forte corrente, sendo moi abundante por exemplo no canal da ría de Ferrol. Ademais, na ría de Ferrol, grandes colonias foron

observadas crescendo sobre substratos de pequeno tamaño como cunchas ou pequenas rochas, podendo ser arrastradas pola corrente, sen que pareza ser un perxuízo para as colonias.

Schizomavella (Schizomavella) auriculata (Hassall, 1842)

Lepralia auriculata Hassall, 1842: 411.

Schizomavella auriculata: Hayward & Ryland, 1999: 276, figs 123A, B, 124.

Material examinado:

Loc. 9: unha colonia sobre cuncha (43.56056°N 08.63361°W, 147 m).

Loc. 16: unha colonia ovicelada sobre caparazón de ourizo (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 585).

Loc. 24: colonias oviceladas sobre caparazón de ourizo morto (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 571).

Loc. 40c: colonias oviceladas sobre unha cuncha plana de vieira (ría de Arousa: O Grove, 42.49167°N 08.90833°W, 15 m; MHNUSC-Bry 636).

Comentarios: *Schizomavella auriculata* foi durante moito tempo confundida con *Schizomavella cuspidata* (Hincks, 1880) polo que a súa distribución é incerta, pero semella distribuírse dende as illas británicas ata o estreito de Xibraltar, mentras que estaría ausente no Mediterráneo (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 1996 e datos propios inéditos). En Galicia *S. auriculata* foi recollida nas rías de Viveiro, Ferrol, Pontevedra e Vigo, dende a zona intermareal ata os 45 m de profundidade, así como preto de Fisterra a 128 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As presentes sinalizacións estenden o límite batimétrico da especie en Galicia, e inclúen ademais a primeira cita desta especie na ría de Arousa.

Schizomavella (Schizomavella) cornuta (Heller, 1867)

Lepralia cornuta Heller, 1867: 110.

Schizomavella cuspidata: Hayward & Ryland, 1999: 286, fig. 131.

Schizomavella cornuta: Hayward & McKinney, 2002: 57, figs 26A-D.

Material examinado:

Loc. 3d: unha colonia con avicularias espatuladas (Prior: A Cova, 43.56006°N 08.31672°W, 9 m; MHNUSC-Bry 289).

Loc. 9: unha colonia sobre cuncha (43.56056°N 08.63361°W, 147 m).

Loc. 13: unha colonia sobre *P. foliacea* (43.42528°N 08.82361°W, 119 m; MHNUSC-Bry 587).

Comentarios: A distribución de *S. cornuta* é incerta, debido a frecuentes confusións con outras especies do xénero, pero semella distribuírse na rexión atlanto-mediterránea (REVERTER-GIL *et al.*, 2016). En augas ibéricas existen unhas poucas citas comprobadas, tanto no Alántico como no Mediterráneo. En augas galegas a especie foi atopada na costa de Lugo a 25 m de profundidade, e nas rías de Ferrol, Pontevedra e Vigo dende a zona intermareal ata 20 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001, como *Schizomavella cuspidata*). As presentes sinalizacións son as primeiras para Prior e para a costa da Morte, ao tempo que amplían o límite de distribución batimétrica de *S. cornuta* nas nosas augas ata os 147 m de profundidade.

Schizomavella (Schizomavella) hondti Reverter-Gil & Fernández-Pulpeiro, 1996
Schizomavella hondti Reverter-Gil & Fernández-Pulpeiro, 1996: 272, figs 2, 6A-E.

Material examinado:

Loc. 16: unha colonia sobre esqueleto de *P. compressa* (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 504).

Loc. 20: colonia ovicelada sobre caparazón roto de ourizo (43.31083°N 09.03083°W, 100 m; MHNUSC-Bry 591).

Comentarios: *Schizomavella hondti* só é coñecida do canal da Mancha e de Galicia (HAYWARD & RYLAND, 1999), onde foi recollida nas rías de Ferrol, Arousa, Pontevedra e Vigo entre 11 m e 45 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As presentes sinalizacións son as primeiras da especie na costa da Morte e amplían o seu límite batimétrico inferior ata os 172 m de profundidade.

Schizomavella (Schizomavella) grandiporosa

Canu & Bassler, 1925

Schizomavella grandiporosa Canu & Bassler, 1925: 26, lám. 3, fig. 1; Souto *et al.*, 2013: 362, figs 24.1, 24.4.

Material examinado:

Loc. 6: unha colonia (43.42583°N 08.40750°W, 63 m).

Comentarios: *Schizomavella grandiporosa* distribúese dende o Mediterráneo occidental e Marrocos ata Galicia, onde só fora atopada ata o de agora na ría de Ferrol (SOUTO *et al.*, 2013).

Schizomavella (Schizomavella) sarniensis Hayward & Thorpe, 1995

Schizomavella sarniensis Hayward & Thorpe, 1995: 675, lám. 5, figs d-f.

Material examinado:

Loc. 42a: anacos de colonias oviceladas (illas Cíes: furna de Monteagudo, 42.24251°N 08.90189°W, 11 m; MHNUSC-Bry 634).

Loc. 42c: anacos de colonias oviceladas (illas Cíes: praia das Margaridas, 42.23532°N 08.89827°W, 5 m; MHNUSC-Bry 635).

Comentarios: *Schizomavella sarniensis* atópase no canal da Mancha e na costa atlántica da península ibérica, onde só fora sinalada previamente en Cantabria, na ría de Vigo e no Algarve (SOUTO *et al.*, 2013). A presente sinalización é a primeira da especie nas illas Cíes.

Schizomavella (Schizomavella) linearis (Hassall, 1841)

Lepralia linearis Hassall, 1841: 368, lám. 9, fig. 8.
Schizomavella linearis: Hayward & Ryland, 1999: 282, figs 127, 128.

Material examinado:

Loc. 4a: unha colonia (ría de Ferrol: Pieiro, 43.45890°N 08.35202°W, 52 m; MHNUSC-Bry 310).

Loc. 9: unha colonia sobre cuncha (43.56056°N 08.63361°W, 147 m).

Loc. 13: unha colonia sobre *P. foliacea* (43.42528°N 08.82361°W, 119 m; MHNUSC-Bry 587).

Loc. 16: colonias oviceladas sobre caparazón de ourizo (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 585).

Loc. 18: sobre esqueleto de *P. compressa* (43.39667°N 09.18139°W, 186 m).

Loc. 20: colonias sobre *P. foliacea* e *P. compressa* (43.31083°N 09.03083°W, 100 m).

Loc. 21: colonias sobre corais (43.39944°N 09.18833°W, 190 m; MHNUSC-Bry 654).

Loc. 22: varias colonias sobre coral morto (43.29139°N 09.20667°W, 143 m; MHNUSC-Bry 508).

Loc. 23: colonias sobre *P. compressa* (43.36639°N 09.32778°W, 223 m).

Loc. 24: colonias oviceladas sobre caparazón de ourizo morto (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 571).

Loc. 27: colonias oviceladas sobre coral (43.25000°N 09.45000°W, 220 m; MHNUSC-Bry 516).

Loc. 39c: unha colonia ovicelada sobre cuncha (ría de Muros: Portosín, 42.71250°N 09.05194°W, 47 m; MHNUSC-Bry 593).

Loc. 43: unha colonia ovicelada (Oia, 41.98472°N 08.95056°W, 69 m; MHNUSC-Bry 577).

Comentarios: *Schizomavella linearis* distribúese no Atlántico nororiental dende Noruega ata o Mediterráneo (REVERTER-GIL *et al.*, 2016). En augas ibéricas foi citada en numerosas localidades tanto atlánticas como mediterráneas. En Galicia foi atopada en diversos puntos ao longo de toda a costa (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001), pero nunca antes fora recollida na ría de Muros nin ao sur da ría de Vigo.

Schizomavella (Calvetomavella) discoidea (Busk, 1859) (Fig. 5A)

Lepralia discoidea Busk, 1859: 66, lám. 22, figs 7, 8. *Schizomavella discoidea*: Hayward & Ryland, 1999: 280, figs 123C, D, 126.

Material examinado:

Loc. 37: unha colonia ovicelada (42.80833°N 09.39500°W, 128 m; MHNUSC-Bry 567; Fig. 5A).

Comentarios: *Schizomavella discoidea* distribúese no Atlántico nororiental dende os Países Baixos e Gran Bretaña ata o Mediterráneo occidental, pasando pola península ibérica (REVERTER-GIL *et al.*, 2015), onde foi atopada no noroeste, no estreito de Xibraltar, no Levante e nas Baleares. En Galicia *S. discoidea* foi recollida en poucas ocasións: na ría de Ferrol entre 14 e 20 m de profundidade; na área externa da ría de Pontevedra a 30 m de profundidade; e na illa Cíes a 30 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). A presente sinalización amplía considerablemente o límite de distribución batimétrico desta especie nas nosas augas.

Familia SCHIZOPORELLIDAE Jullien in Jullien & Calvet, 1903

Schizoporella cornualis Hayward & Ryland, 1995 (Fig. 5B)

Schizoporella cornualis Hayward & Ryland, 1995: 46, lám. 5, figs c, d.

Material examinado:

Loc. 24: unha colonia sobre caparazón roto de ourizo (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 589).

Loc. 39e: unha colonia sobre esqueleto de *P. compressa* (ría de Muros: Porto do Son, 42.68528°N 09.10306°W, 44 m; MHNUSC-Bry 505; Fig. 5B).

Comentarios: A distribución de *S. cornualis* é aínda imperfectamente coñecida, pero parece atoparse no Atlántico nororiental dende o canal da Mancha ata o Algarve (HAYWARD & RYLAND, 1999; REVERTER-GIL *et al.*, 2014). Nas nosas augas foi recollida só preto de Fisterra a 128 m de profundidade e na área externa da ría de Vigo entre 19 m e 43 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As presentes sinalizacións son as primeiras da especie na costa da Morte e na ría de Muros.

Schizobrachiella sanguinea (Norman, 1868)

Hemeschara sanguinea Norman, 1868: 222: 7, figs 9-11.

Schizobrachiella sanguinea: Hayward & Ryland, 1999: 222, figs 92, 94B.

Material examinado:

Loc. 24: unha colonia sobre *P. foliacea* (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 481).

Comentarios: A distribución de *S. sanguinea* abrangue dende o Mediterráneo occidental ata o sur das illas británicas (HAYWARD & RYLAND, 1999). Na península ibérica foi atopada en diversas localidades atlánticas e mediterráneas. En augas galegas *S. sanguinea* foi recollida previamente só en dúas áreas: na ría de Ferrol entre 4 e 20 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001) e na área externa da ría de Vigo entre 11 e 15 m de profundidade (SOTO GARCÍA *et al.*, 2002). A presente sinalización e a primeira de *S. sanguinea* na costa da Morte e amplían considerablemente o seu límite batimétrico inferior ata os 249 m de profundidade.

Familia CHEILOPORINIDAE Bassler, 1936

Cheiloporina circumcincta (Neviani, 1896) (Fig. 5C)

Hippoporina circumcincta Neviani, 1896: 28, fig. 11.

Lepralia grimaldii Jullien & Calvet, 1903: 70, lám. 9, fig. 5.

Cheiloporina circumcincta: Reverter-Gil & Fernández-Pulpeiro, 1999: 43, fig. 4D.

Material examinado:

Loc. 20: anacos de colonias oviceladas, erectas e bilaminares (43.31083°N 09.03083°W, 100 m; MHNUSC-Bry 579; Fig. 5C).

Loc. 24: anacos de colonias oviceladas, erectas e bilaminares (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 570).

Loc. 30: anacos de colonias (43.20694°N 09.29278°W, 132 m; MHNUSC-Bry 580).

Loc. 31: anacos de colonias (43.19694°N 09.33194°W, 149 m).

Comentarios: *Cheiloporina circumcincta* distribúese dende o golfo de Biscaia ata Marrocos e o Mediterráneo occidental (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 1999). Na península ibérica só foi recollida previamente no mar de

Alborán e preto de Fisterra sobre un óso de cetáceo a 128 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). O presente material consiste en pequenos anacos de colonias erectas oviceladas.

Familia LACERNIDAE Jullien, 1888

Arthropoma ceciliae (Audouin, 1826)

Flustra ceciliae Audouin, 1826: 239.

Arthropoma ceciliae: Hayward & Ryland, 1999: 224, figs 93, 94A.

Material examinado:

Loc. 10: unha pequena colonia sobre *Reteporella* sp. (43.42389°N 08.69917°W, 115 m).

Loc. 16: unha pequena colonia sobre cuncha de gasterópodo (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 503).

Loc. 18: unha colonia ovicelada sobre esqueleto de *P. compressa* (43.39667°N 09.18139°W, 186 m).

Loc. 21: unha pequena colonia sobre coral (43.39944°N 09.18833°W, 190 m; MHNUSC-Bry 654).

Loc. 32: unha colonia sobre *P. foliacea* (43.14917°N 09.39278°W, 95 m; MHNUSC 489).

Loc. 39c: unha pequena colonia sobre cuncha (ría de Muros: Portosín, 42.71250°N 09.05194°W, 47 m; MHNUSC-Bry 593).

Loc. 41a: unha boa colonia ovicelada (Ons, 42.40722°N 08.97028°W, 51 m) (MHNUSC-Bry 586).

Comentarios: *Arthropoma ceciliae* é unha especie de augas temperadas, que se distribúe dende o Mediterráneo ata o canal da Mancha (HAYWARD & RYLAND, 1999). En augas ibéricas foi recollida en diversas localidades atlánticas e mediterráneas. En Galicia xa fora sinalada nas rías de Ferrol, Arousa, Pontevedra e Vigo, así como ao norte das nosas costas a 300 m de profundidade e preto de Fisterra a 128 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As presentes sinalizacións son as primeiras desta especie para a costa da Morte e para a ría de Muros.

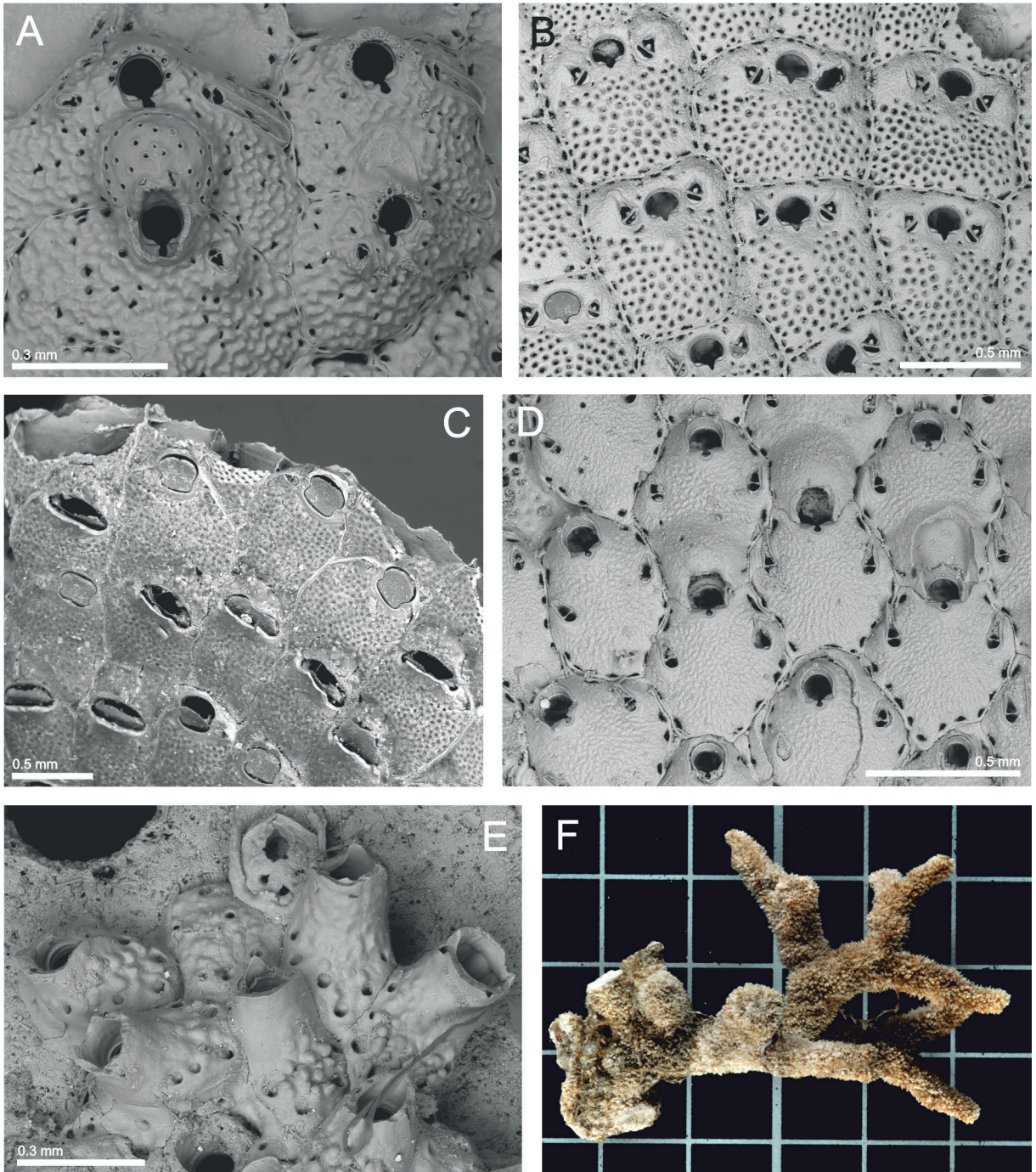

Figura 5. (A) Zooides ovicelados e non ovicelados de *Schizomavella discoidea* (Loc. 37; MHNUSC-Bry 567). (B) Detalle dunha colonia de *Schizoporella cornualis* (Loc. 39e: ría de Muros; MHNUSC-Bry 505). (C) Borde de crecemento dunha colonia erecta e bilaminar de *Cheiloporina circumcincta*; nótense os zooides ovicelados (Loc. 20; MHNUSC-Bry 579). (D) Detalle dunha colonia de *Escharina vulgaris* (Loc. 20; MHNUSC-Bry 591). (E) Detalle dunha pequena colonia de *Lagenipora lepralioides* (Loc. 24; MHNUSC-Bry 565). (F) Unha colonia de *Turbicellepora cantabra* (Loc. 4b: ría de Ferrol; MHNUSC-Bry 318) (cada cadrado mide 1 cm x 1 cm).

Figure 5. (A) Ovicellate and non ovicellate zooids of *Schizomavella discoidea* (St. 37; MHNUSC-Bry 567). (B) Detail of a colony of *Schizoporella cornualis* (St. 39e: ría de Muros; MHNUSC-Bry 505). (C) Growing edge of an erect, bilaminar colony of *Cheiloporina circumcincta*; see the ovicellate zooids (St. 20; MHNUSC-Bry 579). (D) Detail of a colony of *Escharina vulgaris* (St. 20; MHNUSC-Bry 591). (E) Detail of a small colony of *Lagenipora lepralioides* (St. 24; MHNUSC-Bry 565). (F) A colony of *Turbicellepora cantabra* (St. 4b: ría de Ferrol; MHNUSC-Bry 318) (square = 1 cm²).

Familia ESCHARINIDAE Tilbrook, 2006

Escharina vulgaris (Moll, 1803)

(Fig. 5D)

Eschara vulgaris var. α Moll, 1803: 55, lám. 3, figs 10A, B.*Escharina vulgaris*: Hayward & Ryland, 1999: 236, figs 100C, D, 101.

Material examinado:

Loc. 20: colonias oviceladas sobre caparazón roto de ourizo e sobre cuncha (43.31083°N 09.03083°W, 100 m; MHNUSC-Bry 591; Fig. 5D).**Loc. 21:** colonia ovicelada sobre cuncha de braquiópodo (43.39944°N 09.18833°W, 190 m; MHNUSC-Bry 569).

Comentarios: A distribución xeográfica de *E. vulgaris* exténdese dende o Mediterráneo ata as illas británicas e os Países Baixos (HAYWARD & RYLAND, 1999; DE BLAUWE, 2009). Na península ibérica foi sinalada en diferentes localidades tanto atlánticas como mediterráneas. En augas galegas *E. vulgaris* foi recollida previamente só en dúas ocasións: na ría de Ferrol a 15 m de profundidade e preto de Fisterra sobre un óso de cetáceo a 128 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001).

Familia CELLEPORIDAE Johnston, 1838

Celleporina hassallii (Johnston, 1847)*Lepralia hassallii* Johnston, 1847: 304, lám. 14, fig. 3.*Celleporina hassallii*: Hayward & Ryland, 1999: 324, figs 148C, D, 149.

Material examinado:

Loc. 3b: varias colonias oviceladas sobre alga en ambiente esciáfilo (Prior: Sta. Comba, 43.55930°N 08.28010°W, 8 m; MHNUSC-Bry 464).**Loc. 3d:** colonias no teito dunha cova (Prior: A Cova, 43.56006°N 08.31672°W, 9 m; MHNUSC-Bry 289).**Loc. 42e:** colonias con embrións, sobre algas (illas Cíes: norte punta Muxieiro, 42.22883°N 08.89511°W, 6 m; MHNUSC-Bry 598, 613, 631).

Comentarios: *Celleporina hassallii* distribúese no Atlántico nororiental dende as illas británicas e Noruega ata o Mediterráneo (HAYWARD & RYLAND, 1999). En augas ibéricas foi citada de numerosas localidades atlánticas e mediterráneas. En Galicia *C. hassallii* foi recollida en diversos puntos ao longo de case toda a costa (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001), pero ata o de agora non fora recollida nin en Prior nin nas illas Cíes.

Celleporina derungsi Souto, Reverter-Gil & Fernández-Pulpeiro, 2010*Celleporina derungsi* Souto *et al.*, 2010: 1425, fig. 6.

Material examinado:

Loc. 13: moitas colonias oviceladas sobre *P. foliacea* (43.42528°N 08.82361°W, 119 m; MHNUSC-Bry 587).

Comentarios: Ata o de agora *C. derungsi* era coñecida só na súa localidade tipo, no sur de Portugal entre 19 m e 20 m de profundidade (SOUTO *et al.*, 2010) e en “As Laixiñas” (golfo Ártabro) a 43 m de profundidade (SOUTO *et al.*, 2015). Esta é a segunda vez que a especie é recollida en Galicia, e ademáis exténdese considerablemente o seu límite batimétrico inferior ata os 119 m de profundidade.

Lagenipora lepralioides (Norman, 1868)

(Fig. 5E)

Celleporina lepralioides Norman, 1868: 222, lám. 7, figs 4, 5.*Lagenipora lepralioides*: Hayward & Ryland, 1999: 332, figs 154, 155A, B.

Material examinado:

Loc. 24: unha pequena colonia sobre cuncha (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 565; Fig. 5E).

Comentarios: *Lagenipora lepralioides* distribúese no Atlántico nororiental dende as illas Shetland ata a península ibérica o no Mediterráneo occidental (HAYWARD & RYLAND, 1999). En augas ibéricas só foi atopada no País Vasco e en Galicia, onde esta especie foi recollida previamente en poucas ocasións: no canal da ría de Ferrol a 20 m de profundidade; na área externa da ría de Pontevedra,

a 25 m de profundidade; e nas illas Cíes e na área externa da ría de Vigo entre 12 m e 38 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). A presente sinalización é a primeira de *L. lepralioides* na costa da Morte.

Turbicellepora magnicostata (Barroso, 1919)

Schismopora magnicostata Barroso, 1919: 346, figs 23-32.

Turbicellepora magnicostata: Hayward & Ryland, 1999: 338, figs 157, 158A, B.

Material examinado:

Loc. 38: anacos moi erosionados (Lira, 42.78222°N 09.15500°W, 7 m).

Loc. 42a: varias colonias (illas Cíes: furna de Monteagudo, 42.24251°N 08.90189°W, 11 m).

Loc. 42b: varias colonias (illas Cíes: leste illa de Monteagudo, 42.23871°N 08.89948°W, 6 m; MHNUSC-Bry 622).

Loc. 42d: colonias sobre algas (illas Cíes: praia de Figueiras, 42.23028°N 08.89944°W, intermareal; MHNUSC-Bry 605).

Loc. 42e: varias colonias (illas Cíes: punta Muixeiro, 42.22883°N 08.89511°W, 6 m; MHNUSC-Bry 598, 602).

Comentarios: *Turbicellepora magnicostata* distribúese no Atlántico nororiental dende as illas británicas ata Marrocos, así como no Mediterráneo (HAYWARD & RYLAND, 1999). Na península ibérica foi atopada en distintas localidades, tanto atlánticas como mediterráneas. En augas galegas *T. magnicostata* foi recollida en diversos puntos ao longo de case todo o litoral (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001), pero nunca antes fora citada na costa da Morte ou nas illas Cíes.

Turbicellepora cantabra (Barroso, 1919)

(Fig. 5F)

Osthimosia cantabra Barroso, 1919: 342, figs 12-22.

Turbicellepora cantabra: Hayward, 1978: 573, figs 11, 12.

Material examinado:

Loc. 4b: varias colonias (ría de Ferrol, O Zorrón, 43.45500°N 08.34740°W, 30 m; MHNUSC-Bry 318; Fig. 5F).

Loc. 9: unha pequena colonia (43.56056°N 08.63361°W, 147 m; MHNUSC-Bry 525).

Loc. 11: anacos ovicelados (43.58667°N 08.76417°W, 166 m; MHNUSC-Bry 524).

Loc. 18: pequena colonia (43.39667°N 09.18139°W, 186 m; MHNUSC-Bry 526).

Loc. 36: unha pequena colonia (42.84778°N 09.39750°W, 152 m; MHNUSC-Bry 523).

Loc. 41a: unha colonia ovicelada (Ons, 42.40722°N 08.97028°W, 51 m).

Loc. 41b: unha colonia ovicelada (Ons, 42.34083°N 09.08972°W, 125 m; MHNUSC-Bry 527).

Comentarios: Según HAYWARD (1978) *T. cantabra* é unha especie moi pouco citada, que parece distribuírse no Atlántico nororiental dende Marrocos ata o golfo de Biscaia. En augas ibéricas esta especie foi atopada en varias localidades atlánticas, así como no mar de Alborán. En Galicia, *T. cantabra* só fora ata o de agora recollida na Ría de Ferrol a 14 m de profundidade e na área externa da ría de Vigo entre 17 m e 35 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As presentes sinalizacións son as primeiras de *T. cantabra* para a costa da Morte e as Ons.

Omalosecosa ramulosa (Linnaeus, 1767)

(Figs 2E, 6A)

Cellepora ramulosa Linnaeus, 1767: 1285.

Omalosecosa ramulosa: Hayward & Ryland, 1999: 344, figs 160, 161.

Material examinado:

Loc. 3c: unha colonia (Prior: A Cova, 43.56006°N 08.31672°W, 17 m; MHNUSC-Bry 305; Fig. 2E).

Loc. 4a: unha colonia (ría de Ferrol: Pieiro, 43.45890°N 08.35202°W, 52 m; MHNUSC-Bry 310).

Loc. 4c: moitas colonias (ría de Ferrol: porto exterior, 43.45388°N 08.33146°W, 20-34 m).

Loc. 4d: moitas colonias (ría de Ferrol: Fornelos, 43.46700°N 08.31300°W, 15 m).

Loc. 4e: moitas colonias (ría de Ferrol: San Cristovo, 43.46498°N 08.30552°W, 15 m; Fig. 6A).

Loc. 6: unha colonia (43.42583°N 08.40750°W, 63 m).

Loc. 7: unha colonia (As Laixiñas, 43.46005°N 08.42348°W, 40 m; MHNUSC-Bry 319).

Loc. 11: moitas pequenas colonias oviceladas (43.58667°N 08.76417°W, 166 m; MHNUSC-Bry 529).

Loc. 13: pequena colonia (43.42528°N 08.82361°W, 119 m).

Loc. 18: unha pequena colonia ovicelada (43.39667°N 09.18139°W, 186 m).

Loc. 22: unha pequena colonia sobre coral morto (43.29139°N 09.20667°W, 143 m).

Loc. 32: unha pequena colonia (43.14917°N 09.39278°W, 95 m; MHNUSC 489).

Loc. 36: unha pequena colonia (42.84778°N 09.39750°W, 152 m; MHNUSC-Bry 530).

Loc. 39b: unha colonia (ría de Muros: Portosín, 42.74722°N 08.99111°W, 20 m; MHNUSC-Bry 531).

Loc. 41b: unha colonia (Ons, 42.34083°N 09.08972°W, 125 m; MHNUSC-Bry 584).

Comentarios: A distribución de *O. ramulosa* abrangue dende o Mediterráneo occidental ata o noroeste de África e cara o norte ata Noruega (HAYWARD & RYLAND, 1999). Na península ibérica esta especie foi recollida na costa atlántica e no mar de Alborán. En Galicia, *O. ramulosa* foi citada en poucas ocasións ata o de agora: na ría de Ares a 44 m de profundidade; no norte da illa de Arousa a 32 m de profundidade; e na parte externa da ría de Vigo entre 15 m e 35 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As presentes sinalizacións son as primeiras para as rías de Ferrol e de Muros, así como para a costa da Morte, e ademáis proban que *O. ramulosa* é unha especie relativamente común nas nosas augas.

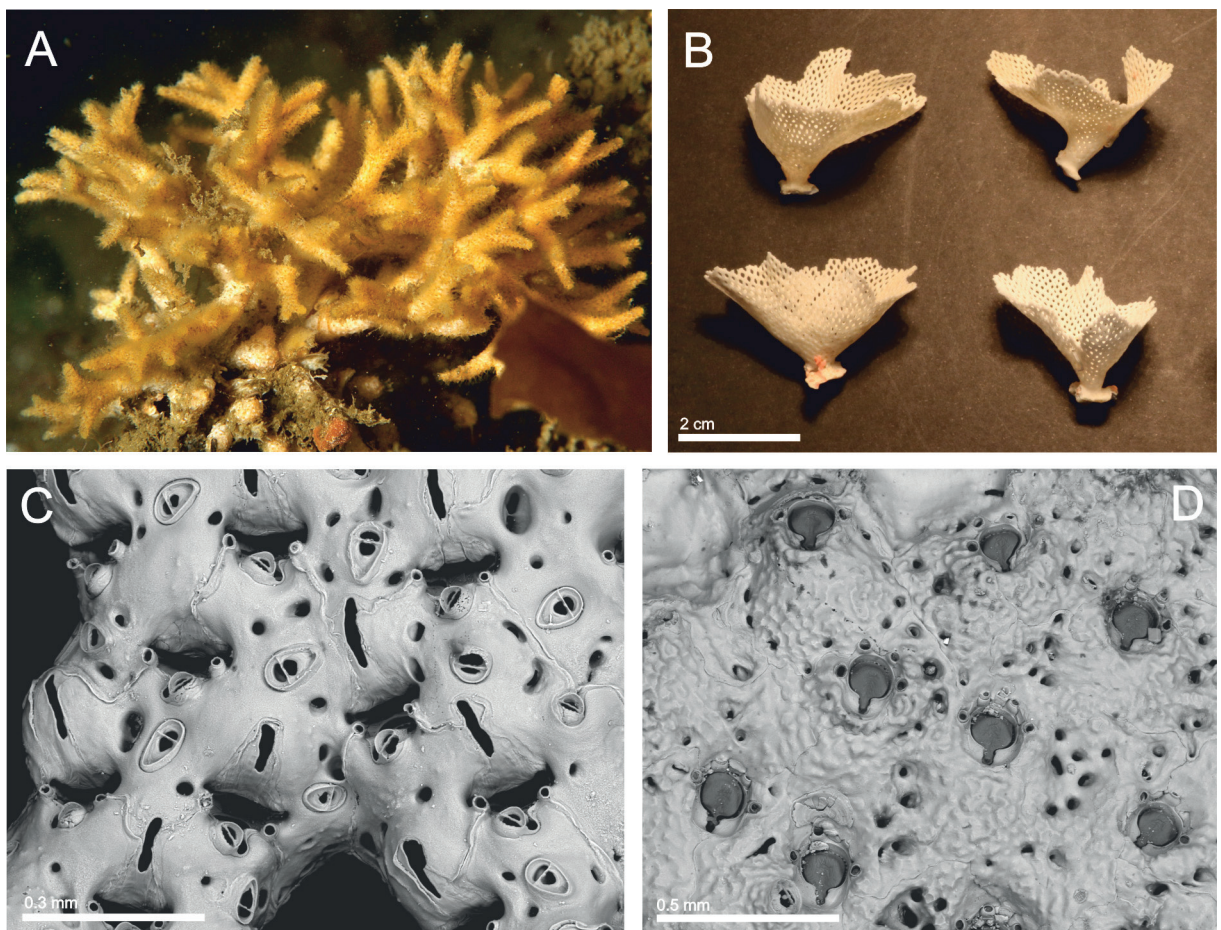

Figura 6. (A) Colonia de *Omalosecosa ramulosa* en vivo (Loc. 4e: ría de Ferrol). (B) Varias colonias de *Reteporella beaniana* (Loc. 13; MHNUSC-Bry 556). (C) Detalle dunha colonia de *Reteporella beaniana* con zooides ovicelados e non ovicelados (Loc. 14; MHNUSC-Bry 551). (D) Detalle dunha colonia de *Stephanollona armata* (Loc. 22; MHNUSC-Bry 588).

Figure 6. (A) Living colony of *Omalosecosa ramulosa* (St. 4e: ría de Ferrol). (B) Several colonies of *Reteporella beaniana* (St. 13; MHNUSC-Bry 556). (C) Detail of a colony of *Reteporella beaniana* with ovicellate and non ovicellate zooids (St. 14; MHNUSC-Bry 551). (D) Detail of a colony of *Stephanollona armata* (St. 22; MHNUSC-Bry 588).

Familia PHIDOLOPORIDAE Gabb & Horn,
1862

Schizotheca fissa (Busk, 1856)

Lepralia fissa Busk, 1856: 308, lám. 9, figs 8-10.

Schizotheca fissa: Hayward & Ryland, 1999: 382, figs 180D, 181.

Material examinado:

Loc. 16: pequenas colonias oviceladas sobre caparazón de ourizo, concha de gasterópodo e esqueleto de *P. compressa* (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 493, 503, 504, 585).

Loc. 24: colonias oviceladas sobre caparazón roto de ourizo (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 589).

Comentarios: *Schizotheca fissa* distribúese no Atlántico nororiental dende as illas británicas ata Marrocos e no Mediterráneo (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2007). En augas ibéricas a especie foi citada dende Cataluña e as Baleares ata Galicia, onde foi atopada nas rías de Ferrol, Ares, Pontevedra e Vigo, entre 3 m e 45 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). As presentes sinalización son polo tanto as primeiras de *S. fissa* na costa da Morte e amplían considerablemente o seu límite batimétrico inferior ata os 249 m de profundidade.

Reteporella beaniana (King, 1846)

(Fig. 6B, C)

Retepora beaniana King, 1846: 237.

Reteporella beaniana: Hayward & Ryland, 1999: 368, figs 171C, D, 172.

Material examinado:

Loc. 2: pequenas colonias (Cervo: 43.69806°N 07.39083°W, 68 m; MHNUSC-Bry 554).

Loc. 9: pequenas colonias (43.56056°N 08.63361°W, 147 m; MHNUSC-Bry 559).

Loc. 10: pequenas colonias (43.42389°N 08.69917°W, 115 m; MHNUSC-Bry 562).

Loc. 11: pequenas colonias oviceladas (43.58667°N 08.76417°W, 166 m; MHNUSC-Bry 553).

Loc. 12: pequenas colonias (43.35694°N 08.80750°W, 51 m; MHNUSC-Bry 552).

Loc. 13: pequenas colonias (43.42528°N 08.82361°W, 119 m; MHNUSC-Bry 556; Fig. 6B).

Loc. 14: pequenas colonias oviceladas (Malpica: 43.35222°N 08.83778°W, 25 m; MHNUSC-Bry 551; Fig. 6C).

Loc. 16: pequenas colonias oviceladas (43.47806°N 08.97083°W, 172 m; MHNUSC-Bry 557).

Loc. 20: pequenas colonias (43.31083°N 09.03083°W, 100 m; MHNUSC-Bry 558).

Loc. 24: pequenas colonias (43.33917°N 09.39556°W, 249 m; MHNUSC-Bry 555).

Loc. 25: pequenas colonias (43.28194°N 09.14333°W, 95 m; MHNUSC-Bry 517, 561).

Loc. 26: pequenas colonias (43.24833°N 09.18639°W, 69 m).

Loc. 30: pequenas colonias (43.20694°N 09.29278°W, 132 m; MHNUSC-Bry 549).

Loc. 35: unha colonia (Fisterra: 42.88972°N 09.29194°W, 14 m; MHNUSC-Bry 550).

Loc. 36: unha colonia (42.84778°N 09.39750°W, 152 m; MHNUSC-Bry 560).

Comentarios: *Reteporella beaniana* semella ser unha especie de augas frías, que se distribúe dende Noruega e as illas Feroe ata o golfo de Biscaia (HAYWARD & RYLAND, 1999). En augas ibéricas foi atopada preferentemente na costa atlántica. Nas nosas augas *R. beaniana* só foi recollida previamente ao norte das nosas costas a 300 m de profundidade (JULLIEN & CALVET, 1903, como *Sertella beaniana*), ao noroeste entre 520 m e 530 m de profundidade (D'HONDT, 1974, como *Sertella beaniana*), e en fondos rochosos na boca da ría de Arousa (CADÉE, 1968, como *Sertella beaniana*).

Stephanollona armata (Hincks, 1862)

(Fig. 6D)

Lepralia armata Hincks, 1862: 207, lám. 12, fig. 5.

Stephanollona armata: Hayward & Ryland, 1999: 386, figs 183C, D, 184.

Material examinado:

Loc. 13: varias colonias sobre *P. foliacea* (43.42528°N 08.82361°W, 119 m; MHNUSC-Bry 587).

Loc. 21: unha colonia sobre coral (43.39944°N 09.18833°W, 190 m).

Loc. 22: varias colonias sobre coral morto (43.29139°N 09.20667°W, 143 m; MHNUSC-Bry 508, 588; Fig. 6D).

Loc. 34: unha pequena colonia sobre *P. foliacea* (43.14500°N 09.35361°W, 133 m; MHNUSC-Bry 488).

Comentarios: *Stephanollona armata* distribúese no Atlántico nororiental dende as illas británicas ata Madeira, e tamén no Mediterráneo (HAYWARD & RYLAND, 1999). Na península ibérica foi sinalada en diversas localidades atlánticas e mediterráneas, pero en Galicia *S. armata* só foi citada previamente nunha ocasión, preto de Fisterra a 128 m de profundidade (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001).

CONCLUSIÓNS

A importancia dos Briozoos no bentos das costas galegas queda patente co número de especies coñecidas, 278 na actualidade (REVERTER-GIL & SOUTO, 2017; REVERTER-GIL *et al.*, en prensa). Aínda así, o coñecemento da distribución real das especies ao longo da nosa costa é certamente limitado, xa que a meirande parte dos taballos previos centráronse no interior de rías, principalmente nas rías de Ferrol, Vigo e Ribadeo (REVERTER-GIL & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, 2001). Polo contrario, poucos datos, e case todos eles puntuais, existen das zonas exteriores, e máis concretamente por debaixo dos 50 m de profundidade.

No presente artigo, grazas ao traballo dos pescadores e pequenas mostraxes puntuais, púidose estudar material procedente do exterior das rías, alcanzando profundidades de ata 249 m. Isto permitiu a extensión do límite batimétrico inferior para 33 especies na costa galega. Asimesmo, especies pouco citadas ata agora, como *C. annulus*, *C. venusta*, *O. ramulosa*, *P. foliacea*, *R. beaniana*, *S. reticulata* ou *T. cantabra*, resultan ser relativamente frecuentes ao longo de todo o noso litoral, pero en augas máis profundas que as prospectadas ata agora. Preséntanse ademáis novos datos para 21 especies antes descoñecidas na costa da Morte, sete para a ría de Muros, e seis na ría de Arousa e no cabo Prior. Incluso nunha ría tan coñecida como a de Ferrol, con 144 especies de briozoos

ata agora, aínda queda marxe para as novidades, como as dúas especies citadas por primeira vez no presente traballo: *Scrupocellaria scrupea* e *Omalosecosa ramulosa*. É de destacar finalmente o número de especies atopadas por primeira vez no “Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia”, con 12 especies novas nas illas Cíes e catro na illa de Ons.

AGRADECEMENTOS

Os autores queren expresar o seu agradecemento a Ignacio Bárbara, Ignacio Bárbara-Pena, Cristina Piñeiro e ao “Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia” pola súa colaboración nas mostraxes realizadas nas illas Cíes durante o proxecto “Paisaje submarino 2012”. Tamén a todos os pescadores que desinteresadamente recolleron material, moi especialmente a José López Redondo, polo seu interese na historia natural. Estamos tamén moi agradecidos a todo o persoal do MHNUSC, especialmente a Marcos González e Xan Guerra, polo seu constante apoio. Grazas tamén ao equipo do Servizo de Microscopía Electrónica (Universidade de Santiago de Compostela) polas fotografías SEM. E finalmente, o noso agradecemento a Íñigo Trigo pola corrección ortográfica do texto e aos revisores anónimos.

O traballo de Javier Souto foi financiado pola “Austrian Science Fund” (FWF, número de proxecto AP28954-B29).

REFERENCIAS

- ALDER, J. (1857). On a new species of *Bugula*. *Quarterly Journal of Microscopical Science*, 5: 174-175.
- ALLMAN, G.J. (1856). *A monograph of the Freshwater Polyzoa, including all the known species, both British and Foreign*. The Ray Society, London. 119 pp.
- ÁLVAREZ, J.A. (1991). *La colección de Briozoos del Museo Nacional de Ciencias Naturales*. Martín, C. & Salvador, A. (Eds.). Monografías del Museo Nacional de Ciencias Naturales, CSIC, Madrid. 188 pp.
- AUDOUIN, J.V. (1826). Explication sommaire des planches de polypes de l’Égypte et de la Syrie,

- publiées par Jules-César Savigny. In Audouin J.V. (ed.) *Description de l'Égypte, ou recueil des observations et des recherches qui ont été faites en Égypte pendant l'expédition de l'armée française*. Histoire Naturelle Tome 1, 4 partie. Imprimerie Impériale, Paris. 339 pp.
- BARCIA LEAL, M.C., REVERTER GIL, O., FERNÁNDEZ PULPEIRO, E. & RAMIL, F. (1993). Bryozoaires sublittoraux de la Ría de Vigo (Galicia, Espagne Nord-occidentale). *Annales de l'Institut Océanographique, Paris*: 69 (2): 249-259.
- BARROSO, M.G. (1919). Notas sobre briozoos españoles. *Boletín de la Real Sociedad española de Historia Natural (Sección Biológica)*, 19: 340-347.
- BARROSO, M.G. (1923). Notas sobre los briozoos marinos españoles. XI. (Especies de Marín, Pontevedra). *Boletín de la Real Sociedad española de Historia Natural (Sección Biológica)*, 23: 119-126.
- BASSLER, R.S. (1936). Nomenclatorial notes on fossil and Recent Bryozoa. *Journal of the Washington Academy of Science*, 26: 156-162.
- BISHOP, J.D.D. & HOUSEHAM, B.C. (1987). *Puellina* (Bryozoa; Cheilostomatida; Cribrilinidae) from British and adjacent waters. *Bulletin of the British Museum (Natural History), Zoology*, 53: 1-63.
- BORG, F. (1926). Studies on Recent cyclostomatous Bryozoa. *Zoologiska Bidrag från Uppsala*, 10: 181-507.
- BUSK, G. (1852). *Catalogue of marine Polyzoa in the collection of the British Museum. I. Cheilostomata*. Trustees of the British Museum (Natural History), London. 54 pp. <http://dx.doi.org/10.5962/bhl.title.20859>
- BUSK, G. (1854). *Catalogue of marine Polyzoa in the collection of the British Museum. II. Cheilostomata*. Trustees of the British Museum (Natural History), London. pp. 55-120. <http://dx.doi.org/10.5962/bhl.title.20859>
- BUSK, G. (1856). Zoophytology. *Quarterly Journal of Microscopical Science*, 4: 308-312.
- BUSK, G. (1859). *A monograph of the fossil Polyzoa of the Crag*. The Palaeontographical Society: London. 163 pp.
- CADÉE, G.C. (1968). Molluscan biocenoses and thanatocoenoses in the ria de Arousa, Galicia, Spain. *Zoologische Verhandelingen*, 95: 1-121.
- CALVET, L. (1907). *Expéditions scientifiques du « Travailleur » et du « Talisman » pendant les années 1880-1883. Bryozoaires*. Masson & Cie., Paris: 355-495.
- CANU, F. (1918). Les ovicelles des bryozoaires cyclostomes. Études sur quelques familles nouvelles et anciennes. *Bulletin de la Société Géologique, France* (4) 16: 324-335.
- CANU, F. & BASSLER, R.S. (1925). Les Bryozoaires du Maroc et de Mauritanie. *Mémoires de la Société des Sciences Naturelles du Maroc*, 10: 1-79.
- CARRADA, G.C. (1973). Briozoi litorali della Ria di Vigo (Spagna Nord-Occidentale). *Investigación Pesquera*, 37(1): 9-15.
- COUCH, R.Q. (1844). *A Cornish fauna. Part 3. The zoophytes and calcareous corallines*. Royal Institution of Cornwall, Truro. 164 pp.
- DE BLAUWE, H. (2009). *Mosdiertjes van de Zuidelijke bocht van de Noordzee: Determinatiewerk voor België en Nederland*. Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ), Oostende, Belgium. 445 pp. <http://www.vliz.be/NL/home/&p=show&id=486>
- EHRENBERG, C.G. (1831). *Symbolae Physicae, seu Icones et descriptiones Corporum Naturalium novorum aut minus cognitorum, quae ex itineribus per Libyam, Aegyptum, Nubiam, Dongalam, Syriam, Arabiam et Habessiniam ... studio annis 1820-25 redierunt Berolini?*, Berlin. (Pars Zoologica, v.4. Animalis Evertabrata exclusis Insectis.).
- ELLIS, J. & SOLANDER, D.C. (1786). *The Natural History of Many Curious and Uncommon Zoophytes, collected from various parts of the globe*. White & Elmsly, London. 206 pp.
- FEHLAUER-ALE, K.H., WINSTON, J.E., TILBROOK, K.J., NASCIMENTO, K.B. & VIEIRA, L.M. (2015). Identifying monophyletic groups within *Bugula* sensu lato (Bryozoa, Buguloidea). *Zoologica Scripta*, 44 (3): 334-347. <http://dx.doi.org/10.1111/zsc.12103>
- FLEMING, J. (1828). *A History of British Animals, exhibiting their descriptive characters and systematical arrangement of the genera and species of quadrupeds, birds, reptiles, fishes, Mollusca, and Radiata of the United Kingdom*. Edinburgh: Bell & Bradfute. 565 pp.
- GABB, W.M. & HORN, G.H. (1862). The fossil Polyzoa of the Secondary and Tertiary Formations

- of North America. *Journal of the Academy of Natural Sciences of Philadelphia*, 5: 111-179.
- GRAY, J.E. (1848). *List of the Specimens of British Animals in the Collection of the British Museum. Part 1. Centroniae or radiated Animals*. Trustees of the British Museum (Natural History), London. 173 pp.
- HARMELIN, J.-G. (1976). Le sous-ordre des Tubuliporina (Bryozoaires Cyclostomes) en Méditerranée. Écologie et systématique. *Mémoires de l'Institut océanographique (Monaco)*, 10: 1-326.
- HASSALL, A.H. (1840). Catalogue of Irish Zoophytes. *Annals and Magazine of Natural History*, (1) 6: 166-175. <https://doi.org/10.1080/03745484009443281>
- HASSALL, A.H. (1841). Supplement to a catalogue of Irish Zoophytes. *Annals and Magazine of Natural History* (1) 7: 363-373. <https://doi.org/10.1080/03745484109442710>
- HASSALL, A.H. (1842). Remarks on the genus *Lepralia* of Dr. Johnston with descriptions of six undescribed species. *Annals and Magazine of Natural History* (1) 9: 407-414. <http://dx.doi.org/10.1080/03745484209445355>
- HAYWARD, P.J. (1978). Systematic and morphological studies on some European species of *Turbicellepora* (Bryozoa, Cheilostomata). *Journal of Natural History*, 12: 551-590. <https://doi.org/10.1080/00222937800770411>
- HAYWARD, P.J. & MCKINNEY, F.K. (2002). Northern Adriatic Bryozoa from the vicinity of Rovinj, Croatia. *Bulletin of the American Museum of Natural History*, 270: 1-139. <http://digitallibrary.amnh.org/dspace/handle/2246/486>
- HAYWARD, P.J. & RYLAND, J.S. (1985). Cyclostome Bryozoans. *Synopses of the British Fauna n.s.*, 34: 1-147. <http://www.field-studies-council.org/publications/pubs/cyclostome-bryozoans.aspx>
- HAYWARD, P.J. & RYLAND, J.S. (1995). The British species of *Schizoporella* (Bryozoa, Cheilostomatida). *Journal of Zoology, London*, 237: 37-47.
- HAYWARD, P.J. & RYLAND, J.S. (1998). Cheilostomatous Bryozoa. Part 1. Aeteoidea–Cribrilinoidea. *Synopses of the British Fauna, n.s.* (2nd edn), 10: 1-366. <http://www.field-studies-council.org/publications/pubsinfo.aspx?Code=10>
- HAYWARD, P.J. & RYLAND, J.S. (1999). Cheilostomatous Bryozoa. Part 2. Hippothoidea–Celleporoidea. *Synopses of the British Fauna n.s.* (2nd edn), 14: 1-416. <http://www.field-studies-council.org/publications/pubsinfo.aspx?Code=14>
- HAYWARD, P.J. & THORPE, J.P. (1995). Some British species of *Schizomavella* (Bryozoa: Cheilostomatida). *Journal of Zoology, London*, 235(4): 661-676. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1469-7998.1995.tb01776.x>
- HELLER, C. (1867). Die Bryozoen des adriatischen Meeres. *Verhandlungen der zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien*, 17: 77-136.
- HINCKS, T. (1860). Descriptions of new Polyzoa from Ireland. *Quarterly Journal of Microscopical Science*, 8: 275-280.
- HINCKS, T. (1862). Catalogue of the Zoophytes of South Devon and Cornwall. *Annals and Magazine of Natural History*, (3)9: 200-207. <https://doi.org/10.1080/00222936208681210>
- HINCKS, T. (1877). On British Polyzoa. Part I. *Annals and Magazine of Natural History*, (4)20: 212-218. <https://doi.org/10.1080/00222937708682224>
- HINCKS, T. (1879). On the classification of the British Polyzoa. *Annals and Magazine of Natural History*, (5)3: 153-164. <https://doi.org/10.1080/00222937908682494>
- HINCKS, T. (1880). *A History of the British marine Polyzoa*. Van Voorst, London. 601 pp.
- HINCKS, T. (1886). The Polyzoa of the Adriatic, I. *Annals and Magazine of Natural History*, (5)17: 254-271. <https://doi.org/10.1080/00222938609460142>
- HONDT, J.-L. D' (1974). Bryozoaires récoltés par la «Thalassa» dans le Golfe de Gascogne (Campagnes de 1968 à 1972). *Cahiers de Biologie Marine*, 15(1): 27-50.
- JOHNSTON, G. (1838). *A History of the British Zoophytes*. W.H. Lizars, Edinburgh. 341 pp.
- JOHNSTON, G. (1847). *A History of the British Zoophytes*. Van Voorst, London. 499 pp.
- JULLIEN, J. (1882). Dragages du «Travailleur», Bryozoaires. Espèces draguées dans l'Océan Atlantique en 1881. Espèces nouvelles ou incomplètement décrites. *Extrait du Bulletin de la Société zoologique de France*, 7: 1-33. <http://dx.doi.org/10.5962/bhl.title.4721>
- JULLIEN, J. (1883). Dragages du « Travailleur », Bryozoaires. Espèces draguées dans l'Océan

- Atlantique en 1881. (Séance du 26 décembre 1882). Espèces nouvelles ou incomplètement décrites. *Bulletin de la Société zoologique de France*, [1882], 7: 497-534.
- JULLIEN, J. (1888). Bryozoaires. *Mission Scientifique du Cap Horn 1882-1883*, 6: 1-92. <http://ia600408.us.archive.org/12/items/missionscientifi1888miss/missionscientifi1888miss.pdf>
- JULLIEN, J. & CALVET, L. (1903). Bryozoaires provenant des Campagnes de « l'Hirondelle » (1886-1888). *Résultats des Campagnes Scientifiques accomplies sur son yacht, par Albert I*, 23: 1-188.
- KING, W. (1846). An account of some shells and other invertebrate forms found on the coasts of Northumberland and Durham. *Annals and Magazine of Natural History*, 18: 233-251. <https://doi.org/10.1080/037454809494420>
- LAGAAILJ, R. (1952). The Pliocene Bryozoa of the Low Countries and their bearing on the marine stratigraphy of the North Sea region. *Mededelingen van de Geologische Stichting*, 5: 6-233.
- LEVINSEN, G.M.R. (1902). Studies on Bryozoa. *Videnskabelige Meddelelser fra den naturhistoriske Foreningi København* 54: 1-31.
- LEVINSEN, G.M.R. (1909). *Morphological and Systematic studies on the Cheilostomatous Bryozoa*. Nationale Forfatterers Forlag, Copenhagen. 431 pp.
- LINNAEUS, C. (1758). *Systemae naturae per regna tria naturae, secundum classes, ordines, genera, species, cum characteribus, differentiis, synonymis, locis* Ed.10. Laurentii Salvii, Holmiae. 824 pp.
- LINNAEUS, C. (1767). *Systemae naturae per regna tria naturae, secundum classes, ordines, genera, species, cum characteribus, differentiis, synonymis, locis* Regnum Animale. Laurentii Salvii, Holmiae.
- LOMBARDI, C., TAYLOR, P.D. & COCITO, S. (2010). Systematics of the Miocene-Recent bryozoan genus *Pentapora* (Cheilostomata). *Zoological Journal of the Linnean Society*, 160, 17-39. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1096-3642.2009.00594.x/abstract>
- MACGILLIVRAY, J. (1842). Catalogue of the marine zoophytes of the neighbourhood of Aberdeen. *Annals and Magazine of Natural History*, (1)9: 462-469. <https://doi.org/10.1080/03745484209445365>
- MACGILLIVRAY, P.H. (1895). A monograph of the Tertiary Polyzoa of Victoria. *Transactions of the Royal Society of Victoria*, 4: 1-166.
- MANZONI, A. (1870). Bryozoi fossili italiani. Quarta contribuzione, *Sitzungsberichte der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien (Abt I)*, 61: 323-349.
- MILNE-EDWARDS, H. (1838). Mémoire sur les Crisies, les Hornères et plusieurs autres Polypes vivants ou fossiles dont l'organisation est analogue à celle des Tubulipores. *Annales des Sciences naturelles, Zoologie & Biologie animale*, (2) 9: 193-238.
- MOLL, J.P.C. (1803). *Eschara, ex zoophytorum, seu, phytozoorum ordine pulcherrimum ac notatu dignissimum genus, novis speciebus auctum, methodice descriptum et iconibus ad naturam delineatis illustratum*. Camesiniana, Vindobonae. 70 pp.
- NEVIANI, A. (1896) Briozoi postpliocenici di Spilinga (Calabria). *Atti Accademia Gioenia di Scienze Naturali in Catania* ser. 4, v.9, memoria IX: 1-66.
- NIKULINA, E.A., DE BLAUWE, H. & REVERTER-GIL, O. (2013). Molecular phylogenetic analysis confirms the species status of *Electra verticillata* (Ellis & Solander, 1786). In: Ernst, A., Schäffer, P. & Scholz, J. (Eds.), *Bryozoan Studies 2010*: 217-236. Springer, Berlin, Heiderberg. http://dx.doi.org/10.1007/978-3-642-16411-8_15
- NORMAN, A.M. (1864). On undescribed British Hydrozoa, Actinozoa and Polyzoa. *Annals and Magazine of Natural History*, (3)13: 82-90. <https://doi.org/10.1080/00222936408681578>
- NORMAN, A.M. (1868). Notes on some rare British Polyzoa, with descriptions of new species. *Quarterly Journal of Microscopical Science (n.s.)*, 8: 212-222.
- NORMAN, A.M. (1903). Notes on the natural history of East Finmark. Polyzoa. *Annals and Magazine of Natural History*, (7)11: 567-598. <https://doi.org/10.1080/00222930308678818>
- ORBIGNY, A., D' (1851-54). *Paléontologie française. Description des Mollusques et Rayonnés fossiles. Terrains crétacés, V. Bryozoaires*. Victor Masson, Paris. pp. 1-188 (1851); pp. 185 bis-472 (1852); pp. 473-984 (1853); pp. 985-1192 (1854); pls 600-800.
- PALLAS, P.S. (1766). *Elenchus zoophytorum sistens generum adumbrationes generaliores et*

- speciarum cognitarum succintas descriptiones cum selectis auctoris synonymis*. Petrum van Cleef, Hagae-Comitum. 451 pp.
- PRENANT, M. & BOBIN, G. (1966). Bryozoaires, 2ème partie. Chilostomes Anasca. *Faune de France*, 68: 1-647.
- REUSS, A.E. (1848). Die fossilen Polyparien des Wiener Tertiärbeckens. *Haidingers Naturwissenschaftlichen Abhandlungen*, 2: 1-109.
- REVERTER GIL, O. & FERNÁNDEZ PULPEIRO, E. (1995). *Chaperiopsis cristata* (Busk, 1884) (Bryozoa, Cheilostomata) is *Chaperiopsis annulus* (Manzoni, 1870). The occurrence of this species from the European Atlantic coast. *Journal of Natural History*, 29(4): 1057-1065. <http://dx.doi.org/10.1080/00222939500770421>
- REVERTER-GIL, O. & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, E. (1996). Some species of *Schizomavella* (Bryozoa, Cheilostomatida) from the Atlanto-Mediterranean region. *Cahiers de Biologie Marine*, [1995], 36(4): 259-275.
- REVERTER-GIL, O. & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, E. (1998). Algunos Briozoos Cheilostomados recolectados en la Ría de Ferrol (N.O. España). *Boletín de la Real Sociedad española de Historia Natural (Sección Biológica)*, 94(1-2): 51-60.
- REVERTER-GIL, O. & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, E. (1999). Some records of Bryozoans from NW Spain. *Cahiers de Biologie Marine*, 40(1): 35-45.
- REVERTER-GIL, O. & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, E. (2001). *Inventario y cartografía de los Briozoos marinos de Galicia (N.O. de España)*. Nova Acta Científica Compostelana, Monografías 1, Santiago de Compostela. 243 pp.
- REVERTER-GIL, O. & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, E. (2007). Species of genus *Schizotheca* Hincks (Bryozoa, Cheilostomata) described in the Atlantic-Mediterranean region, with notes on some species of *Parasmittina* Osburn. *Journal of Natural History*, 41(29-32): 1929-1953. <http://dx.doi.org/10.1080/00222930701515520>
- REVERTER-GIL, O. & SOUTO, J. (2017). Bryozoa. In: Bañón, R. (Ed.). *Inventario de la biodiversidad marina de Galicia: Proyecto LEMGAL*: 239-253. Consellería do Mar, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela.
- REVERTER-GIL, O., SOUTO, J. & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, E. (2014). Annotated checklist of Recent marine Bryozoa from continental Portugal. *Nova Acta Científica Compostelana (Biología)*, 21: 1-55. <http://www.usc.es/revistas/index.php/nacc/issue/view/208>
- REVERTER-GIL, O., SOUTO, J., NOVOSSEL, M. & TILBROOK, K.J. (2016). Adriatic species of *Schizomavella* (Bryozoa: Cheilostomata). *Journal of Natural History*, 50(5-6): 281-321. <http://dx.doi.org/10.1080/00222933.2015.1062153>
- REVERTER-GIL, O., SOUTO, J. & TRIGO, J.E. (en prensa). New species and new records of bryozoans from Galicia (NW Spain). *Journal of Natural History*.
- ROSSO, A. (2002). *Amphiblestrum* Gray, 1848 (Bryozoa Cheilostomatida) from the Atlantic-Mediterranean area, with description of a new species. *Journal of Natural History* 36 (12): 1489-1508. <https://doi.org/10.1080/00222930110051707>
- ROSSO, A., BEUCK, L., VERTINO, A., SANFILIPPO, R., FREIWALD, A. (2018). Cribrilinids (Bryozoa, Cheilostomata) associated with deep-water coral habitats at the Great Bahama Bank slope (NW Atlantic), with description of new taxa. *Zootaxa*, 4524: 401-439. <https://doi.org/10.11646/zootaxa.4524.4.1>
- RYLAND, J.S., BISHOP, J.D.D., DE BLAUWE, H., EL NAGAR, A., MINCHIN, D., WOOD, C.A. & YUNNIE, A.L.E. (2011). Alien species of *Bugula* (Bryozoa) along the Atlantic coasts of Europe. *Aquatic Invasions*, 6(1): 17-31. <http://dx.doi.org/10.3391/ai.2011.6.1.03>
- SMITT, F.A. (1868). Kritisk Förteckning öfver Skandinavians Hafs-Bryozoer: Pt III. *Öfversigt af Kongliga Vetenskaps-Akademiens Förhandlingar*, 24: 279-429.
- SOTO GARCÍA, E., FERNÁNDEZ PULPEIRO, E. & RAMIL BLANCO, F. (2002). Briozoos infralitorales de la Ría de Vigo (España). *Boletín de la Real Sociedad española de Historia Natural (Sección Biológica)*, 97(1-4): 85-96.
- SOUTO, J., REVERTER-GIL, O. & DE BLAUWE H. (2015). New and little known species of *Celleporina* Gray, 1848 (Bryozoa, Cheilostomata) from the Atlantic–Mediterranean region. *Journal of the Marine Biological Association of the United Kingdom*, 95(4): 723-734. <http://dx.doi.org/10.1017/S0025315414001659>
- SOUTO, J., REVERTER-GIL, O., DE BLAUWE, H. & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, E., 2014. New records of Bryozoans from Portugal. *Cahiers de Biologie Marine*, 55(1): 129-150.

- SOUTO, J., REVERTER-GIL, O. & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, E. (2010). Gymnolaemate Bryozoans from the Algarve (S. Portugal). New species and biogeographical considerations. *Journal of the Marine Biological Association of the United Kingdom*, 90(7): 1417-1439. <http://dx.doi.org/10.1017/S0025315409991640>
- SOUTO, J., REVERTER-GIL, O. & FERNÁNDEZ-PULPEIRO, E. (2013). *Schizomavella grandiporosa* and *Schizomavella sarniensis*: two cryptic species. In: *Bryozoan Studies 2010*. Ernst, A., Schäffer, P. y Scholz, J. (Eds.): 357-365. Springer. Berlin Heiderberg. http://dx.doi.org/10.1007/978-3-642-16411-8_24
- SOWERBY, J. (1805). The British Miscellany (No. 8), 1: 1-131.
- TILBROOK, K.J. (2006) Cheilostomatous Bryozoa from the Solomon Islands. *Santa Barbara Museum of Natural History Monographs 4 (Studies in Biodiversity Number 3)*: 1-386.
- VIGNEAUX, M. (1949). Révision des Bryozoaires néogènes du Bassin d'Aquitaine et essai de classification. *Mémoires de la Société Géologique de France, n.s.*, 28: 1-153.